

PRAMENY K HOSTIVICKÉ HISTORII

Řada K: Školní kroniky

Svazek č. 4

PAMĚTNÍ KNIHA
měšťanské školy
v Hostivici

1934–1940

a

1945–1947

Hostivice, prosinec 2013

Přepsala Alena Kučerová

Zpracoval a úvod doplnil Jiří Kučera

Stránky jsou upraveny pro zmenšování při tisku na formát A5

O pamětní knize

Měšťanská škola vznikla v Hostivici v roce 1920 a do roku 1925 měla vlastní správu (ředitelství). V letech 1925–1934 měla měšťanská škola společného ředitele s obecnou školou a v roce 1934, při 200. výročí založení (obnovení) školy v Hostivici bylo vedení obou škol opět rozděleno. Po celou dobu existence obecné a měšťanské školy, ať už byly dobově pojmenovány jakkoliv, sídlily obě ve stejných prostorách – v nové škole Komenského čp. 141. Obecná škola do roku 1932, kdy byla nová škola přistavěna, využívala i starou školní budovu na Husově náměstí čp. 59, z níž se potom stal obecní úřad. Zde pak byla umístěna jedna třída, která se nevešla do školní budovy.

Pamětní knihu měšťanské školy založil až Josef Mansfeld v roce 1934 při rozdělení správy školy a svém jmenování do funkce. Za 2. světové války byl Mansfeld jako bývalý legionář zbaven funkce a rovněž pamětní kniha musela být uschována. Vedla se v té době jiná¹ a po osvobození v květnu 1945, které popsal zatímní ředitel František Pěkný, a vrácení do funkce pak Mansfeld pokračoval zápisech do původní knihy až do roku 1947, kdy byla založena navazující kronika.² Kniha nemá číslované strany.

Pamětní kniha byla studována v roce 2006 při přípravě podkladů ke stoletému výročí školní budovy Komenského čp. 141, kdy byla uložena v Základní škole Hostivice. V současné době se nachází ve Státním okresním archivu Praha-západ v Dobřichovicích.

Přepis zařazený do tohoto svazku Pramenů k hostivické historii je doplněn aktuálními poznámkami pod čarou, které doplňují, upřesňují, případně opravují původní text. Přepis zpravidla zachovává původní slovosled a některé jazykové zvláštnosti, pouze na některých místech byla v zájmu lepší srozumitelnosti upravena interpunkce. Nadpisy po stranách textu jsou přeneseny do hlavního textu a psány tučně.

---

¹ Svazek č. 5 řady K Pramenů k hostivické historii

² Svazek č. 6 řady K Pramenů k hostivické historii

Měšťanská škola smíšená v Hostivici.

1934.

Josef Mansfeld,
ředitel.

Školní rok 1934–35.

Rozdělení správ škol. Zemská školní rada výnosem ze dne 1. února 1934 čís. I-1622/2 ai 1933, čís. zem. školní rady 144.373 ai 1933 povolila k žádosti místní školní rady v Hostivici a za souhlasu zem. úřadu v Praze, aby správa obecné školy smíšené v Hostivici byla oddělena od správy měšť. školy smíšené tamže a byla obstarávána samostatně s platností od 1. července 1934.

Povolení poboček. Výnosem zemské školní rady ze dne 23. července 1934 č. I-1148/1 ai 1934 zřizují se na dobu potřeby, nejdéle na dobu šk. r. 1934–35 na měšťanské škole smíšené v Hostivici 4 zatímní třídy pobočné, a to při 1. třídě dvě pobočky a při 2. třídě též dvě pobočky. Měšťanská škola má 3 třídy postupné a 4 třídy pobočné, celkem 7 tříd.

Umístění tříd. Všecky třídy měšťanské školy jsou v jedné školní budově ve II. poschodí, pouze nově zřízená zatímní pobočka II.C jest v I. poschodí na místě bývalého kabinetu, který byl postaven v podkroví.

Jos. Mansfeld, def. ředitel. Definitivním ředitelem měšť. školy smíš. v Hostivici jmenován byl výnosem zemské školní rady ze dne 19. června 1934 č. II A 8249/4 ai 1931 Josef Mansfeld, def. odb. učitel v Rakovnicích.

Josef Mansfeld narodil se dne 29. dubna 1889 ve Mšeci, polit. okres slánský v zemi České. Do školy obecné chodil ve Mšeci od r. 1894/5–1900/01, do měšť. v Novém Strašecí od 1901/02–1903/04 a do státní reálky v Lounech od 1904/5–1907/8, kde maturoval 1. července 1908. Ve škol. roce 1908–9 hospitoval při 4třídní obecné škole ve Mšeci a dne 17. června 1909 vykonal zkoušku učitelské dospělosti na učitelském ústavu v Praze. Působil na školách slánského okresu a 15. května 1912 vykonal zkoušku učitelské způsobilosti v Praze. Dekretem z. š. r. v Čechách ze dne 23.VII.1914 č. 45.743 ustanoven byl definitivním učitelem II. tř. na obecné škole chlapecké ve Smečně. V mobilizaci r. 1914 nastoupil voj. službu u 28. p. pl.,³ s kterým prodělával boje na ruské frontě. Zajat byl dne 27. listopadu 1914 u Lískovce v Rusku. V zajetí byl v Krasnovodsku, později v Taškentu. Do čsl. legií přihlásil se 18. února 1916 v Taškentě a vstoupil 24. června 1916 v Kyjevě. Jako legionář prodělával všechny boje našich legií na Ukrajině i na Sibiři. Dosáhl hodnosti důstojnické a vrátil se do vlasti jako poručík r. leg. přes Kanadu dne 23. července 1920. Demobilizován byl 31. prosince 1920 a v záloze dvakrát povýšen na kapitána a št. kapitána. Od 1. ledna 1921 do konce šk. r. působil na obecné škole chlapecké v Slaném. Zkoušku učit. způsobilosti pro školy měšť. z III. odb. vykonal před zkušební komisí v Praze dne 4. VI. 1921 a uznán způsobilým s vyznamenáním k samostatnému úřadu učitelskému na školách měšťanských s vyuč. jazykem českým pro matematiku, kreslení, krasopis a rýsování. Ve šk. r. 1921–22 ustaven byl zat. odb. učitelem na měšť. škole ve Mšeci, kde byl dekretem z. š. r. v Praze ze dne 3.V.1923 č. 40199 ustaven def. odb. učitelem. Dekretem z. š. r. ze dne 18.V.1931 č. 50.758 ustaven byl def. odb. učit. v Rakovnicích a dnem 1. července 1934 def. ředitelem měšť. školy smíš. v Hostivici.

Zahájení škol. roku. Školní rok 1934/5 zahájen byl dne 3. září 1934 poradou učit. sboru měšť. školy. Ředitel vzpomněl odešedších členů sboru p. Jar. Anderle, který byl přeložen do Unhoště, a sl. Lib. Stehlíkové, která byla ustanovena do Nučice, a přivítal nové členy sboru p. Jos. Hořejšího z Chebu a sl. Dr. Frant. Cinkovou z Unhoště.

³ 28. pěší pluk

Jos. Hořejší, def. odb. učitel. Josef Hořejší ustanoven byl na zdejší škole výn. z. š. r. v Praze ze dne 19. června 1934, čís. II A 4610/2 ai 1932 jako def. odb. učitel pro I. odbor od 1. července 1934. Narodil se 23. srpna 1887 v Praze I., vychodil 5 tříd obecné školy na Smíchově, načež studoval státní reálku v Praze III., kde r. 1906 maturoval. Pak vykonal jako externista doplňovací zkoušku dospělosti na stát. ústavě učitelském v Praze r. 1907. Působil na školách Ú. M. Š.⁴ v Rychvaldě (Těš. Slezsko), Znojmě a Opavě. Zkoušku učit. způsobilosti pro školy obecné složil r. 1910 v Opavě a působil dále na školách matičních v Řeřichách, okres podbořanský, jako správce školy od 15. VIII. 1910 do 15. IX. 1919. Po státním převratu působil od 15.IX.1919 do 31.VIII.1924 jako správce školy státní v Mariánských Lázních, od 1.IX.1924 do 28.II.1929 jako zat. a později def. odb. učitel na státní měšť. škole smíšené v Chebu. Od 1.III.1929 do 31.VIII.1933 jako zást. ředitele státní obecné a měšť. školy smíšené v Měště Touškově u Plzně. Od 1.IX. 1933 do 30. června 1934 na své místě def. odborného učitele v Chebu, odkud přešel na zdejší školu veřejnou. Strávil na menšinových školách dobu od 8. října 1907 do 30. června 1934, celkem 26 let 7 měs. 22 dní.

Jako příslušník 28. p. pl. konal válečnou službu vojenskou v poli, byl raněn na ruské frontě a suspendován pro srdeční chorobu v listopadu 1917.

JUDr. Fr. Cinková, zat. odb. učit. JUDr. Františka Cinková, zat. odb. učitelka, narozená 18. března r. 1902 v Rakovníku, navštěvovala obecnou a měšťanskou školu v Rakovníce, učitelský ústav v Plzni. Zkoušku způsobilosti pro obecné školy vykonala 24. listopadu 1924 a odbornou zkoušku z I. odb. dne 30. dubna 1927. Působila nepřetržitě na školách okr. kralovického, rakovnického a kladenského. Za svého učitelského působení připravovala se ku zkoušce dospělosti na střední škole, kterou složila na státním reálném gymnáziu v Plzni, a vystudovala na právnické fakultě Karlovy univerzity v Praze. Promována JUDr. byla v lednu 1933.

Výsledek zápisu. Na měšť. škole bylo zapsáno celkem 319 žáků. Do I.A 44, I.B 45, I.C 46, II.A 45, II.B 43, II.C 45 a III. 51 žák.

Přidělení tříd. Třídními učiteli ustanoveni: V I.A Františka Cílková, I.B JUDr. Frant. Cinková, I.C Jos. Hořejší, II.A Jiří Geltner, II.B Jan Nováček, II.C Růžena Kožušníková, III. Zdeněk Businský.

Nábož. římskokatol. vyučoval P. Frant. Samec, kaplan z Hostivice, čsl. Marta Nikrlová z Prahy a českobratrskému Marie Culovská-Řepová z Kročehlav.

Domácí nauce vyučovala Božena Hýblová.

Celkem působilo na zdejší škole měšť. 12 osob.

Němčině vyučovali: v I.A a I.C Františka Cílková, v II.B a II.A Josef Hořejší, v I.B a II.A Jiří Geltner a v III. Zdeněk Businský.

Pojištění žactva. Proti úrazu pojištěno bylo letošního roku všechno žactvo u Pražské městské pojišťovny v Praze.

Dorost Č. Č. Kříže.⁵ K dorostu Č. Č. Kříže přihlásilo [se] 254 dětí, takže všechny třídy staly se třídami členskými.

⁴ Školy Ústřední matice školské, tj. menšinové školy v pohraničí s německou většinou

⁵ Československý červený kříž

Smrt J. V. Alexandra I. a Louise Barthona. Dne 9. října 1934 došla smutná zpráva do naší vlasti o atentátu na jihoslovanského krále Alexandra I. a franc. ministra zahraničí Louise Barthona v Marseilli ve Francii, jemuž oba podlehli. Událost tato dotkla se hluboce celého civilisovaného světa a zejména našeho národa, který v zesnulých ztrácí též upřímné přátele. V den pohřbu franc. ministra zahraničí L. Barthona dne 13. října 1934 promluvili třídní učitelé v první hodině vyučovací o neúnavné snaze zvěčnělého státníka pro udržení míru v Evropě.

Projev smutku za jihoslovanského krále Alexandra I. konal se společně v Sokolovně v den pohřbu dne 18. října 1934. K žactvu promluvili ředitel školy a odb. učitel Jos. Hořejší, kteří ve svých projevech vylíčili hrdinnost krále Alexandra I. ve světové válce, zásluhu jeho o sjednocení všech Srbů, Chorvatů a Slovinců a zejména úsilovnou jeho práci pro upevnění míru v Evropě spolu s franc. ministrem zahraničí L. Barthonem.

Po projevu zapěna byla hymna jihoslovanská a československá, načež děti se rozešly do svých domovů.

Oslava 28. října. Památný den svobody oslaven důstojně společně se školou obecnou v sobotu dne 27. října 1934. O významu dne a osvobozovacích snahách našeho národa doma i za hranicemi za světové války promluvil ředitel školy. Potom následovaly scény, výstupy a zpěvy žáků podle tříd. Zdařilá oslava zakončena byla státními hymnami.

V neděli dne 28. října 1934 dopoledne zúčastnilo se žactvo v průvodu veřejné oslavy spojené se slavností sázení lípek v Litovicích, kterou pořádala místní osvětová komise. Odpoledne téhož dne opakována byla dětská slavnost v Sokolovně pro dospělé ve prospěch vánoční nadílky pro chudé žactvo.

Dne 11. října 1934 promluvili učitelé obč. nauky o památce Žižkově a dne 1. prosince 1934 o jihoslovanském sjednocení.

Rodičovské sdružení. Při měšťanské škole ustanoveno bylo rodičovské sdružení samostatně ve smyslu výnosu mšano,⁶ aby každá jednotlivá škola měla své sdružení rodičovské.

Podpora žactva. Letošního roku jako roku loňského žádalo žactvo ve větší míře obuv a šat, poněvadž mnoho rodičů jest bez zaměstnání. Na ošacovací akci přispěla új. šk. rada⁷ 928,- Kč, učitelský sbor ze školního fondu 1 071,- Kč a rodičovské sdružení 200,- Kč. Podarováno bylo hubertusy 11, šaty 10, obuví 22 žáků. Mimo to obdrželi chudí žáci teplé prádlo, svetry, šály a punčochy. Péčí obce hostivické zavedena na škole mléčná akce. Ředitel školy vydával denně lístky na 30 porcí mléka à ¼ l pro žáky měšť. školy.

Oslava 100. výročí st. hymny „Kde domov můj“. Oslava 100. výročí státní hymny čsl. „Kde domov můj“ byla uspořádána v sobotu dne 22. prosince 1934 v Sokolovně. Na pořadu oslavy byly proslovy žáků, recitace a scény. Pěkně působila scéna, představující zrození hymny „Kde domov můj“. Pestrostí národních krojů i proslovy účinkujících mohutně působila slavnostní scéna od B. Brosmana, provedená žáky a žákyněmi II. a III. třídy. Zdařilá oslava zakončena byla státními hymnami.

Oslava 85. narozenin pana presidenta republiky Dr. T. G. Masaryka. Dne 7. března 1935 dožil se pan prezident Československé republiky Dr. T. G. Masaryk 85. narozenin, věku vzácného, vyplněného nezměrnou prací pro lepší příští národa a státu československého, pro ideje demokratické a humánní, pro blahodárný mír světový.

⁶ Ministerstvo školství a národní osvěty

⁷ Újezdní školní rada, tedy orgán zodpovídající za materiální zajištění měšťanské školy

Měšťanská škola smíšená uspořádala na oslavu tohoto památného dne ve středu dne 6. března 1935 v dopol. hodinách vyučovacích slavnostní akademii v hostivické sokolovně.

Slavnost zahájena byla přednáškou ředitele školy, který promluvil o významu, myšlenkových směrech a osvobozeneckých zásluhách pana presidenta republiky.

Pro rodiče dětí, rodičovské sdružení a veřejnost pořádána byla tato akademie v neděli dopoledne dne 3. března 1935. Přednášku o panu presidentovi a jeho životním díle měl odborný učitel p. Josef Hořejší.

Oslava 85. narozenin našeho prvního presidenta „Osvoboditele“ vyzněla srdečně a mohutně jak bohatostí programu, tak i hojnou návštěvou.

Viděl 29.III.1935 Jan Ryšavý oši

Dne 28. března vzpomenu to bylo 343. výročí narozenin velikého učitele národů Jana Amose Komenského.

Ve dnech 27. a 29. března vykonal pan okr. školní inspektor Jan Ryšavý inspekci na zdejší škole.

Zdravotní dovolená pí Růž. Kožušníkové. Dne 26. března onemocněla odb. učitelka pí Růžena Kožušníková a v ýn. okr. šk. výboru č. 4245 ze dne 31.V.1935 byla jmenované udělena zdravotní dovolená do konce měsíce května, která byla v ýn. o. š. v. č. 4825 ze dne 18. června 1935 prodloužena do konce školního r. 1934–35.

V ýpomocným učitelek za odb. uč. pí Růž. Kožušníkovou ustanoven byl dnem 21. dubna 1935 p. Emil Vlček

Emil Vlček, výpom. učitel. Emil Vlček, výpomocný učitel, narodil se dne 16. listopadu 1913 v Kladně. Obecnou a měšťanskou školu vychodil v Kladně. Ze čtvrtého ročníku měšťanské školy přijat byl do čl. státního koedukačního ústavu učitelského v Kladně, kde maturoval dne 9. června 1932. Zkoušku způsobilosti pro školy obecné vykonal v měsíci listopadu 1934 na čl. st. koedukačním ústavě učitelském v Kladně. Učitelskou službu nastoupil dne 1. prosince 1932 na obecné škole v Hostouni, kde působil do konce školního roku. Ve školním roce 1933/34 učil na obecné škole chlapecké v Kročehlavech. Ve šk. roce 1934–35 vyučoval od 1. září 1934 do 28. února 1935 na II. obecné škole chlapecké a od 1. března 1935 na II. měšť. škole chlapecké v Kladně, kde působil do 20. dubna 1935. Dnem 21. dubna 1935 ustanoven byl výpomocným učitelem na zdejší měšťanské škole, na níž působil do konce školního roku 1934/35.

Školní rok 1934–5 zakončen byl dne 28. června 1935.

V Hostivici dne 28. června 1935.

Josef Mansfeld,
ředitel.

Školní rok 1935–36.

Zahájení šk. roku. Školní rok 1935–36 zahájen byl dne 2. září 1935 poradou učitelského sboru. Ředitel vzpomněl odešedších členů sboru pí odb. učitelky JUDr. Františky Cinkové, která obdržela def. místo učit. na obecné škole v Holubicích (okr. Praha-venkov) a výpomocného učitele Emila Vlčka, který byl ustanoven na obecné škole ve Velkém Přítočně. Přivítal nového člena sboru Marii Jelínkovou z Nučic.

Marie Jelínková, def. uč. podle § 4. Marie Jelínková, def. učitelka podle § 4 uč. z., narodila se dne 30. července 1911 v Kladně. Do školy obecné chodila v Bratronicích (okr. rakovnický) později v Kladně. V letech 1922–29 absolvovala čsl. státní reálku v Kladně. Ve šk. r. 1929–30 navštěvovala čsl. st. koedukační ústav učitelský v Kladně, kde se s úspěchem podrobila doplňovací zkoušce učitelské dospělosti dne 21. června 1930. Zkoušku učitelské způsobilosti pro obecné školy vykonala před zkušební komisí při učit. ústavě v Kladně dne 28. dubna 1933 a zkoušku učitelské způsobilosti pro školy měšťanské z III. odboru dne 30. listopadu 1934 před zkušební komisí při téže ústavě učitelském.

Působila nepřetržitě ve službě školní od 1. září 1930 na obecných školách okresu rakovnického a kladenského. Na zdejší měšťanské škole ustanovena byla dnem 1. září 1935.

Povolání poboček. Výnosem zemské školní rady ze dne 24. července 1935 č. I-1190 ai 1935, zřizují se na dobu potřeby, nejdéle na dobu škol. roku 1935–36 na měšťanské škole smíšené v Hostivici 4 zatímní třídy pobočné, při 1. třídě 2 a při 2. a 3. třídě po jedné. Měšťanská škola měla ve šk. roce 1935-36 3 třídy postupné a 4 třídy pobočné, celkem 7 tříd.

Umístění tříd. Všecky třídy měšťanské školy umístěny byly v jedné školní budově ve II. poschodí, pouze nově zřízená zat. pobočka při III. třídě byla v I. poschodí.

Výsledek zápisu. Na měšťanské škole bylo zapsáno celkem 317 žáků. Do I.A 44, I.B 44, I.C 42, II.A 49, II.B 48, III.A 44 a do III.B 46 žáků.

Přidělení tříd. Třídními učiteli ustanoveni: v I.A Zdeněk Businský, v I.B Marie Jelínková, v I.C Jan Nováček, v II.A Františka Cílková, v II.B Josef Hořejší, v III.A Jiří Geltner a v III.B Růžena Kožušníková.

Domácí nauce a dívčím ručním pracím jako roku loňského vyučovala Božena Hýblová.

Náboženství říms. katolickému vyučoval P. František Samec, kaplan v Hostivici, československému Bohumil Švábenický, jahan církve československé z Břevnova, a československému Marie Culovská-Řepová z Kročehlav.

Němčině vyučovali: v I.A Jiří Geltner, v I.B Marie Jelínková, v I.C a v II.A Františka Cílková, v II.B a III.B Josef Hořejší a v III.A Zdeněk Businský.

Pojištění žactva. Všechno žactvo zdejší školy pojištěno bylo proti úrazu u Pražské městské pojišťovny v Praze.

Dorost Č. Č. Kříže. Ze 317 žáků zdejší školy přihlásilo se 286 žáků za členy dorostu Č. Č. Kříže, takže všechny třídy staly se třídami členskými a dostávají zdarma pro třídní čítárny 7 výtisků „Lípy“ a „Naší práce“ a 3 výtisky „Radosti“.

Učit. praktikanti. Výn. o. š. v.⁸ ze dne 31. srpna 1935 ustanoven byl na zdejší škole učit. praktikantem kand. učit. Zdeněk Petřík.

Zdeněk Petřík, učit. prakt. Zdeněk Petřík narodil se dne 18. prosince 1913 v Kladně. Do školy obecné chodil v Kladně a v letech 1925–30 do čsl. státní reálky a IV. ročníku měšť. školy v Kladně. V roce 1930 přijat byl do učitelského ústavu v Kladně, kde vykonal zkoušku učitelské dospělosti dne 16. června 1934.

Ve školním roce 1934–35 hospitoval na obecné a měšťanské škole v Rozdělově a dnem 1. září 1935 učitelským praktikantem na zdejší škole měšťanské byl ustanoven výnosem o. š. v. č. 7 982.

Dnem 30. září zproštěn byl služby učitelského praktikanta na zdejší škole, jelikož dnem 1. října nastoupil činnou službu vojenskou.

Výnosem okr. škol. výboru ze dne 30. září 1935 č. 8724 ustanovena byla na zdejší škole učitelskou praktikantkou kandidátka učitelství Růžena Veselá.

Růžena Veselá, učit. prakt. Růžena Veselá narodila se dne 19. srpna 1915 v Unhošti. Do obecné školy dívčí chodila v Unhošti, do československé státní reálky v Kladně, kde maturovala v měsíci červnu 1933. Ve školním roce 1933–34 navštěvovala čsl. státní pedagogickou akademii v Praze, kde vykonal dne 22. června 1934 maturitní zkoušku. Ve školním roce 1934–35 hospitovala na obecné škole chlapecké v Unhošti a dnem 1. října 1935 ustanovena byla učitelskou praktikantkou na zdejší škole.

Výročí trag. smrti J. V. Alexandra I. Dne 9. října 1935 vzpomenu bylo na škole výročí tragické smrti jihoslovanského krále Alexandra I. Sjednotitele.

Památka Žižkova. Dne 11. října 1935 vzpomenu památky Žižkovy.

Národní svátek 28. října. Památný den svobody oslaven byl na zdejší škole důstojně v sobotu dopoledne dne 26. října 1935. Žactvo s učitelským sborem vykonal o 9. hod. dopol. pietní vzpomínku u pomníku padlých ve světové válce. Žáci položili k pomníku věnec, přednesena byla báseň F. Gregorové: „Vzpomínka na padlé“ a zapěny státní hymny. Od pomníku odebrali se žáci do sokolovny, kde se konala společná oslava 28. října.

Oslavu zahájil ředitel školy proslovem, v němž promluvil o významu dne a o osvobozovacích snahách našeho národa doma i v zahraničí. Vyzdvihl zejména neúnavnou práci pro naše osvobození prvního našeho presidenta T. G. Masaryka Osvoboditele. V proslově vzpomněl též významné deklarace Slovenské Národní Rady, vydané dne 30. října 1918 v Turčanském Sv. Martině, na níž slavnostně prohlášena byla historická, osvětová i jazyková jednota Slováků a Čechy a spontánně projevena byla vůle Slováků pro osvobození a zřízení státu Československého.

Po proslovu následovala čísla programu oslavy: recitace vhodných básní, příležitostné zpěvy a scény a čísla tělocvičná.

Důstojná oslava 28. října zakončena byla státními hymnami, které zazpívalo všechno žactvo.

Dne 31. října 1935 vzpomenu bylo na škole mezinárodního svátku spořivosti.

Svátek jihoslov. sjednocení. Dne 1. prosince 1935 promluveno bylo na škole o významu svátku jihoslovanského sjednocení.

⁸ Okresní školní výbor

Dnem 1. prosince 1935 ustanovena byla na zdejší škole výpomocná učitelka Anna Škardová za zat. odb. učitele Zdeňka Businského, který byl přikázán na veřejnou pomocnou školu smíšenou v Kladně.

Anna Škardová, výp. učitelka. Anna Škardová, výpomocná učitelka, narodila se dne 12. prosince 1913 v Kladně. Obecnou 5ti třídní školu dívčí navštěvovala v letech 1919–24. V letech 1924–31 absolvovala státní čsl. reálku v Kladně, kde maturovala dne 27. června 1931. Ve šk. roce 1931–32 hospitovala na II. obecné škole dívčí v Kladně. V letním období tohoto školního roku chtěla se podrobiti doplňovací zkoušce učitelké, ale pro nedokonaný 19. rok věku nebyla k ní připuštěna. Hospitovala i v následujícím šk. r. 1932–33 na téže obecné škole. Dne 23. června 1933 vykonala na st. čsl. koeduk. ústavě učitelském v Kladně doplňovací zkoušku učitelké dospělosti. Dekretem ze dne 30.4.1934 byla ustanovena výpomocnou učitelkou při obecné škole smíšené v Hostouni. Dále působila na veřejné pomocné škole smíšené v Kladně a dnem 1. prosince 1935 ustanovena výpomocnou učitelkou na zdejší škole.

Pan prezident dr. T. G. Masaryk se vzdal svého úřadu. Dne 14. prosince 1935 vzdal se pan prezident dr. T. G. Masaryk svého úřadu. Když tuto zprávu o 16. hodině oznamoval rozhlasem min. předseda dr. Hodža, naplnila se srdce všech věrných Čechoslováků hlubokým dojmem. Vždyť vzdal se nejvyššího úřadu Osloboditel národa, tvůrce a po 17 roků vůdce naší republiky; i na dru Hodžovi bylo při této zvěsti znáti hluboké pohnutí.

Pan prezident pozval si na ten den do lánského zámku min. předsedu dra Mil. Hodžu, předsedu posl. sněmovny Jana Malypetra, předsedu senátu dra Frant. Soukupa, kteří se v poledne do zámku dostavili; tam je očekával kancléř dr. Přemysl Šámal, odborový přednosta dr. Schieszl a tajemník pana presidenta, který hosty očekával, stojí u stolu. V pracovně byli rovněž přítomni členové rodiny pana presidenta a osobní lékař dr. Maixner.

Kancléř dr. Šámal předstoupil a pravil: Pane předsedo vlády, pana předsedo sněmovny a senátu! Pan prezident mě pověřil a přikázal mi, abych jeho jménem vám přečetl dnešní jeho prohlášení a dal výraz jeho pravé vůle:

„Presidentský úřad jest těžký a zodpovědný a vyžaduje proto plné síly. Vidím, že již nestačím, a proto se ho vzdávám. Byl jsem čtyřikráte zvolen presidentem naší republiky; snad mi to dává legitimaci, abych vás poprosil a celý národ československý i spoluobčany národností ostatních, abyste při správě státu pamatovali na to, že státy se udržují těmi ideály, z nichž se zrodily. Sám jsem si toho byl vždycky vědom. Potřebujeme dobrou zahraniční politiku a doma spravedlnost ke všem občanům, ať jsou kterékoliv národnosti.

Rád bych vám ještě řekl, že za svého nástupce doporučuji dr. Beneše. Pracoval jsem s ním za hranicemi i doma a znám ho.

Mám plnou důvěru, že vše půjde dobře, a dá-li Bůh, budu se na vás ještě chvíli dívat, jak to vedete.

Vás, pana ministerský předsedo, prosím, abyste vzal mou resignaci na vědomí a zařídil, co je třeba.“

Kancléř dočetl. Obrátil se pak k panu presidentovi a tázal se: „Správné, pane presidente?“ „Ano,“ odpověděl klidným hlasem president Masaryk. „Račte, pane presidente, potvrdit, že je to pravý výraz vaší vůle.“ President Masaryk odpověděl jasným hlasem: „Je.“

Nastala chvíle ticha. Pan president je přerušil slovy: „Snad bychom se nyní mohli posaditi.“ Usedli.

Slova se ujal předseda vlády dr. Milan Hodža: „Pana presidente, chci vám tlumočiti dík republiky a národa za všechno, co jste pro národ a republiku vykonal. Nejušlechtilejší zákon našeho státu zní: President Tomáš Garrigue Masaryk zasloužil se o stát. Zasloužil se o stát, jak si jej všichni představujeme, se všemi jeho mravními úkoly. Tomáš Garrigue Masaryk se zasloužil o spravedlnost, o právo, o chudé, o slabé. Mám-li vám dnes děkovat, jsem v rozpacích, protože není slov, která by byla vhodným výrazem těchto díků. Chci a chceme všichni vám děkovat jinak a myslím, že mluvím jménem všech nás v naší republice. Poděkujeme vám tím, že udržíme, co jste stvořil. Vy jste národ osvobodil, dal jste státu tvůrčí myšlenku. My jej udržíme. To slibujeme! A zaručujeme vám, že vykonáme vše, aby vaše dílo bylo zachováno na věky. To budiž naším díkem. A já prosím, abyste i po svém odstoupení zůstal presidentem našeho národa.“

Předseda poslanecké sněmovny Jan Malypetr pravil: „Za Národní shromáždění připojuji se plně ke slovům ministerského předsedy, při čemž musím vysloviti opravdovou a upřímnou lítost, že vám není dopřáno tolik svěžesti a síly ve vysokém svém úřadě. Prosíme Prozřetelnost, aby vás co nejdéle zachovala. V paměti národa zůstanete, pane presidente republiky, po všechnu budoucnost zachován jako president Osvoboditel.“

Dr. Soukup, chvíli zápasil s pohnutím, než ovládl hlas: „Pane presidente,“ pravil potom, „jako předseda senátu připojuji se k projevům, které přednesli předseda vlády a předseda sněmovny poslanecké. A nemáme vroucnější touhy, než abyste i nyní nám zůstal zachován do posledních hranic lidského věku a zůstal povždy, čím jste nám byl od našeho mládí: učitelem, rádcem a vůdcem.“

Vážnost chvíle působila na všechny přítomné. Pohnutí bylo zřejmé a žádný z přítomných se jím netajil.

Zvláštním rozkazem rozloučil se pan president s armádou a udělil amnestii za politická provinění.

Pan president vyšel na balkon, aby se rozloučil s hradní stráží, která stála v pohotovosti před zámkem. Důstojník s tasenou šaví velí: „Pozor! K počtě zbraň!“ a polnice hlaholí fanfáry. Pan president salutuje, pak pokynul rukou a odchází. Dojemná chvíle.

Po odchodu hostů staženy s prostřední zámecké věže presidentova vlajka a nahrazena státní vlajkou.

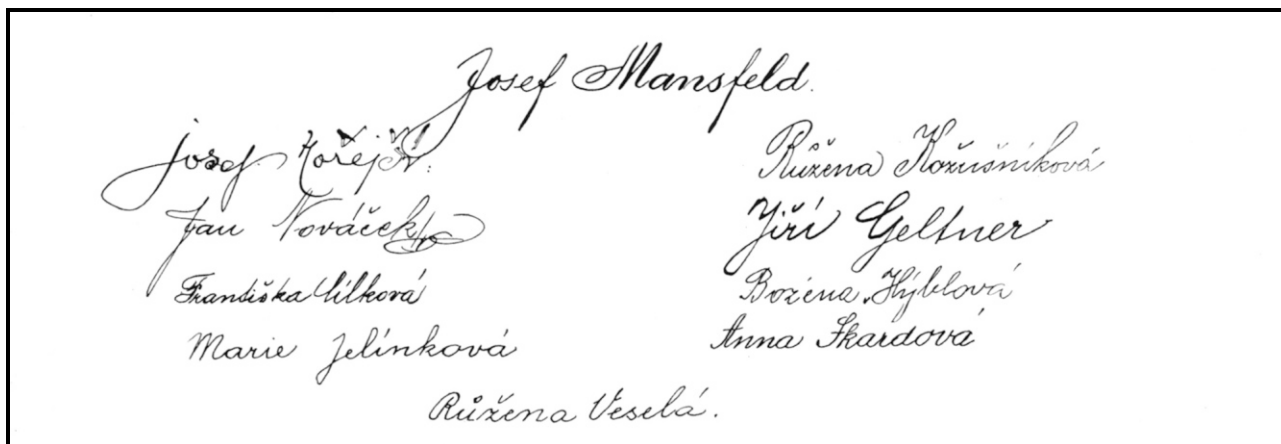
Učitelský sbor měšťanské školy smíšený v Hostivici zaslal panu presidentovi tento projev:

Pane presidente,

s opravdovým pohnutím přijali jsme zprávu, že jste se vzdal úřadu, kterým Vás naše demokracie po čtyřikráte pověřila. Učitelský sbor měšťanské školy smíšené v Hostivici jest Vám vděčen za všechnu Vaši práci a přeje Vám, aby Vám Prozřetelnost dala na dlouhá ještě léta zdraví a sílu, abyste mohl v klidu pozorovati, jak si vedeme a jak se snažíme realizovati Vaše humanitní ideály.

S projevem hluboké úcty a vděčnosti:

Josef Mansfeld, Josef Hořejší, Jan Nováček, Františka Cílková, Marie Jelínková,
Růžena Kožušníková, Jiří Geltner, Božena Hýblová, Anna Škardová, Růžena Veselá

Resignací presidenta Osvoboditele uzavírá se jedno období historie našeho státu. V budoucích jeho dějinách nebude významem a slávou nikdy překonáno, protože těch sedmnáct let vůdcovství prvního presidenta upevnilo základy našeho obnoveného státu a všem občanům našim bylo školou nejdůležitější výchovy – výchovy k státnosti.

President Osvoboditel opouští úřad, nejvyšší v demokratickém zřízení. Odchází, pokryt slávou svého bohatého a čistého života a provázen úctou, láskou a vděčností všech občanů republiky, jejichž vroucím přáním je, aby ho boží Prozřetelnost zachovala co nejdéle mezi námi.

Nový president republiky. Ve středu dne 18. prosince 1935 vykonána byla Národním shromážděním ve Vladislavském sále na hradě pražském volba nového presidenta republiky. Byl jím zvolen dosavadní ministr zahraničních věcí (imposantní většinou 340 hlasů) dr. Eduard Beneš.

Zvolení jeho vyvolalo jak doma, tak i za hranicemi radostný ohlas. Volbou dokázal náš národ, že ve vážných chvílích dovedeme se všichni sejítí. Cizina pak svým tiskem potvrdila, že nemohlo být voleno lépe. Po Masarykovi nikdo nemůže důsledněji hájit zásad, v jejichž jménu jsme se osvobodili, než jeho dlouholetý spolupracovník dr. Eduard Beneš.

Nově zvolenému presidentu republiky zaslal učitelský sbor blahopřejný projev.

President Osvoboditel. Národní shromáždění se usneslo, aby president Masaryk dostal záslužný titul president Osvoboditel. Zámek lánský zůstane i nadále jeho sídlem.

Zdravotní dovolená Jana Nováčka. Dnem 1. února 1936 udělena byla tříměsíční zdravotní dovolená def. odb. učiteli Janu Nováčkovi. K dočasnému vyučování za jmenovaného ustanoven byl na zdejší škole výn. o. š. v. čís. 1487 z 30.I.1936 výp. učít. Augustin Benda.

Augustin Benda, výp. učitel. Augustin Benda narodil se v Dubé u Kladna dne 23. března 1912. V letech 1918–23 navštěvoval obecnou školu smíšenou ve Vrapicích. V roce 1923 přestoupil na státní reálku v Kladně, kde vychodil celkem 4 třídy. V roce 1927–28 chodil do 5. třídy reform. reál. gymnasia v České Lípě. V letech 1928–32 navštěvoval učitelský ústav v Kladně, kde maturoval dne [...] 1932.

Působil od 2. října 1932 do 15. ledna 1933 ve Vilémově u Kadaně a od 1. dubna 1933 na obecných školách okresu kladenského. Od 1. dubna 1933 do 30. června 1933 v Chyňavě, v r. 1933–34 v Lidicích, v r. 1934–35 v Jenči a od 1. září 1935 do 31. ledna 1936 v Železné. Dnem 1. února 1936 byl přikázán k dočasnému vyučování na zdejší školu.

Dnem 31. ledna 1936 zproštěna byla učit. prakt. Růžena Veselá služby na zdejší škole, jelikož byla dnem 1. února 1936 ustanovena výp. učitelkou v Choňkovicích na Slovensku. Výn. o. š. v. č. 1498 z 31. ledna 1936 ustanovena byla na zdejší škole učitelkou praktičkou kandidátka učit. Marie Bajerová.

Marie Bajerová, učit. prakt. Marie Bajerová se narodila 28. března 1914 v Praze XII. V letech 1920–25 vychodila pětiletou obecnou školu dívčí v Praze XVI.-Smíchově. V roce 1925 vstoupila na Drtinovo městské dívčí ref. reál. gymnasium hlavního města Prahy ve Vodičkově ulici, kde dne 4. června 1934 udělala maturitu. Ve šk. r. 1934–5 hospitovala na 1. obecné škole chlapecké v Praze XVI.-Smíchově. Dne 15. června 1935 se podrobila zkoušce učitelské dospělosti na učitelském ústavě v Kladně. Od 1. září 1935 do 31. ledna 1936 hospitovala na 5. obecné škole dívčí v Praze XVI.-Smíchově a dnem 1. února 1936 byla ustanovena výnosem okr. škol. výboru v Kladně, čís. 1498 z 30.1.1936 učitelkou praktikantkou na zdejší škole.

Oslava 86. narozenin p. presidenta T. G. Masaryka – Osvoboditele. V sobotu dne 7. března 1936 od 9–12 hod. dopoledne oslavilo žactvo zdejší školy za vedení učitelstva společně 86. narozeniny pana presidenta T. G. Masaryka – Osvoboditele slavnostní školní besídkou v Sokolovně, k níž byli pozváni rodiče dětí i širší veřejnost.

Besídku zahájil ředitel školy proslovem, v němž zdůraznil zásluhy pana presidenta T. G. Masaryka – Osvoboditele o zřízení a vybudování našeho státu. Vzpomenul též zásluh jeho věrného spolupracovníka a nynějšího presidenta republiky Dra Eduarda Beneše.

Po proslovu zazpívalo všechno žactvo obě státní hymny s doprovodem žákovského orchestru.

Potom následovala programová čísla besídky: sborové i jednotlivé recitace vhodných básní, příležitostné sbory, scény a čísla tělocvičná.

Oslava 86. narozenin pana presidentra Osvoboditele vyzněla mohutně a velmi upřímně.

V měsíci březnu vzpomenu bylo památky J. A. Komenského a III. Masarykova dne českoslov. zahraničí.

Oslava K. H. Máchy. Dne 16. května byla uspořádána společná oslava 100. výročí úmrtí básníka K. H. Máchy v Sokolovně. Proslov K. H. Mácha a jeho Máj měl odb. učitel Josef Hořejší. Žáci přednesli výňatky z básnickovy tvorby a program oživen byl pěknými a příležitostnými zpěvy. Oslava básníková byla zdařilá.

Žákovské divadelní představení. Dne 23. května se hrálo žactvo divadelní představení Honza v zakletém zámku. Divadlo se hrálo odpoledne pro školní mládež, večer pro dospělé.

Oslava nar. pres. republ. Dra E. Beneše. Oslava narozenin p. presidenta republiky Dra Eduarda Beneše uspořádána byla ve čtvrtek dne 28. května 1936. Promluveno bylo k žactvu o životním díle pana presidenta a jeho zásluhách o naše osvobození.

Žáci prvních ročníků vyslechli od 11–12 hod. slavnostní relaci na oslavu narozenin, vysílanou školským rozhlasem, do něhož promluvil p. ministr školství a národní osvěty Dr. Emil Franke. Druhé a třetí ročníky zúčastnily se slavnostní přehlídce vojska na Strahově, pořádané na počest narozenin pana presidenta.

Úmrtí p. prof. Jos. Smazala, okr. škol. insp. v. v. Dne 18. června 1936 zemřel v Kladně p. profesor Josef Smazal, okresní školní inspektor v. v., který se zasloužil plně o rozkvět národního školství na Kladensku. Kremace konala se v pondělí dne 22. června 1936 v novém pražském krematoriu ve Strašnicích, jíž se zúčastnili zástupci školních úřadů a učitelstvo z celého okresu.

Pěvecký sbor učitelský za řízení sbormistra pana C. Novotného zazpíval Förstrův sbor „Z osudu rukou“ a pan okresní školní inspektor Jan Ryšavý se rozloučil dojemnými slovy se svým zemřelým kolegou.

Za zvuků státní hymny zmizela rakev s tělesnými ostatky zesnulého za oponou kremační síně.

Inspekce na škole.

Dne 15.VI. 1936 navštívil školu pan okresní školní inspektor Jan Ryšavý.

Šk. r. 1935–36 zakončen byl dne 27. června 1936.

V Hostivici dne 27. června 1936.

Josef Mansfeld,
ředitel.

Viděl 16. dubna 1937 Jan Ryšavý oši

Školní rok 1936–37.

Zahájení šk. roku. Školní rok 1936–7 zahájen byl dne 1. září 1936 poradou učitelského sboru. Ředitel přivítal nové členy sboru výp. učitelku pí Martu Hautovou z Kročehlav a výp. uč. dom. nauk pí Marii Ungerovou z Lidic.

Vzpomněl odešedlých členů sboru výp. učitele p. Aug. Bendy, který byl ustaven na obecné škole v Kladně, výp. učit. pí Anny Škardové, která byla přeložena do Tachlovic, a učitelky dom. nauk pí Boženy Hýblové, která byla ustanovena na měšť. škole dívčí v Kladně.

Marta Hautová, výp. učitelka. Marta Hautová, výpomocná učitelka, se narodila 11. ledna 1913 v Kročehlavech, kde vychodila pětiletou školu obecnou. Měšťanskou školu navštěvovala v Kladně. Ve šk. r. 1927–28 se vzdělávala v jednotřídním učebním kursu při I. měšť. škole chlapecké v Kladně. Ve škol. r. 1928/29–1931/32 studovala na stát. českosl. koed. ústavu učitelském v Kladně.

Dne 6. června 1932 vykonala zkoušku učit. dospělosti a v jarním období r. 1935 zkoušku učit. způsobilosti pro školy obecné před zkušební komisí v Kladně. Obě zkoušky s vyznamenáním. V roce 1936 vykonala s úspěchem zkoušku učitelské způsobilosti pro školy měšťanské z odboru gramaticko-historického rovněž před zkušební komisí v Kladně.

Do školní služby byla přijata dne 16. listopadu 1932. Od tohoto dne působila nepřetržitě na obecných školách okresu kladenského, v Kladně, Buštěhradě, Nučicích, Hořelici a v Lidicích. Na měšťanskou školu byla prvně ustanovena dne 1. listopadu 1935 v Kročehlavech, kde působila do 30. června 1936. Od 1. září 1936 působí na zdejší škole měšťanské.

Marie Ungerová, výp. uč. dom. nauk. Marie Ungerová se narodila dne 20. února 1914 v Dubí u Kladna. Obecnou školu vychodila ve Vrapicích a v letech 1925–8 navštěvovala měšťanskou školu v Kladně a v Chomutově. V letech 1928–30 absolvovala dva ročníky rodinné školy v Kladně. Ve šk. r. 1930–31 chodila do školy pro vychovatelky v Hradci Králové. Vysvědčení způsobilosti vyučovati na školách měšťanských dne 31. října 1936 v Praze.

Od 1. září 1933 působila nepřetržitě na obecných školách okresu kladenského v Buštěhradě, Hořelici a v Lidicích, kde působila do konce šk. r. 1935–36.

Od 1. září 1936 působí na zdejší škole měšťanské a na škole obecné v Chýni.

Povolení poboček. Zemská školní rada zřizuje výnosem ze dne 28. července 1936 č. I-4502 ai 1936 na dobu potřeby, nejdéle na dobu škol. r. 1936–37 na měšťanské škole smíšené v Hostivici dvě zat. třídy pobočné při druhé a třetí, a to jako třídy po zákonu nutné. (§ 5 zák. č. 226/1922 Sb. z. a n.)

Měšť. škola má 3 def. třídy postupné, 1 def. a 2 zat. třídy pobočné, celkem 6 tříd.

Zřízení jednorozhodního učebního kursu. Zemská školní rada v Praze povoluje výnosem ze dne 3. září 1936 čís. I-5005 ai 1936 podle § 10 zákona ze dne 2. května 1883, č. 53 ř. z. a nařízení býv. ministerstva kultu a vyučování ze dne 26. června 1903 č. 22503, aby od počátku šk. roku 1936–7 k měšťanské škole smíšené v Hostivici připojen byl jednorozhodní učební kurs smíšený na dobu, pokud potřebný náklad bude zabezpečen a pokud budou trvati ostatní podmínky jeho zřízení. Povolujíc zřízení tohoto kursu, přihlížela zemská školní rada k tomu, že politické obce Hostivice, Jeneč, Chýň, Litovice a Sobín právoplatně se zavázaly, že budou hraditi ze svých obecních prostředků veškerý osobní i věcný náklad, se

zřízením a vydržováním tohoto kursu spojený. Povolení to dává s výhradou, že řečené závazky budou okr. školním výborem v Kladně dodatečně schváleny.

Předložený návrh osnov a učebnic se schvaluje.

Umístění tříd. Všecky třídy měšťanské školy i jednoročního učebného kursu jsou umístěny v jedné budově školní ve II. poschodí, pouze třída III.B jest v I. poschodí.

Výsledek zápisu. Ve škol. roce 1936–7 bylo na měšť. škole zapsáno celkem 314 žáků. Do I.A 54, I.B 54, II.A 51, II.B 50, III.A 37, III.B 31 a do IV. roč. 37 žáků.

Přidělení tříd. Třídními učiteli ustaveni: V I.A p. Jiří Geltner, v I.B pí Marta Hautová, v II.A p. Jan Nováček, v II.B pí Marie Větrovcová-Jelínková, v III.A pí Františka Cílková, v III.B pan Josef Hořejší a ve IV. roč. pí Růžena Kožušníková.

Dívčím ručním pracím a dom. naukám vyučuje pí Marie Ungerová.

Náboženství řím. katol. P. František Samec, kaplan v Hostivici, československému p. Jaroslav Valenta, zást. faráře v Hostivici, českobratrskoevangelickému pí Marie Culovská-Řepová z Kročehlav.

Němčině vyučují: V I.A p. Jiří Geltner, v I.B pí Marta Hautová, v II.A a ve IV. roč. p. Josef Hořejší, v II.B a v III.AB pí Fr. Cílková.

Pojištění žactva. Žactvo zdejší školy jest pojištěno proti úrazu u Pražské městské pojišťovny v Praze.

Dorost Čs. Č. K. Všichni žáci přihlásili se za členy dorostu Čs. Č. K. Všechny třídy jsou třídami členskými a dostávají zdarma do školní čítárny po 7 výtiscích „Lípy“ a „Naší práce“ a po 2 výtiscích „Radosti“.

Oslava narozenin J. V. Petra II., krále jugoslávského. Oslava narozenin J. V. Petra II., krále jugoslávského byla uspořádána společně v sobotu dne 5. září 1936 v Sokolovně. O významu tohoto národního svátku pro Jugoslávii a též pro náš stát promluvil odb. učitel Josef Hořejší. Oslava byla zakončena státními hymnami obou spojeneckých států.

Den brannosti v Hostivici. Dne 20. září 1936 zúčastnila se naše škola I. dne brannosti, který pořádal okresní výbor pro zvýšení brannosti lidu v hostivické Sokolovně. Hoši a dívky cvičili společná prostná. Družstvo žáků závodilo v házené míčem, běhu prostém a překážkovém. Žáci IV. ročníku závodili v lukostřelbě. Vítězové byli odměněni cenami, jež obstaral okresní výbor. Ceny pro vítěze v lukostřelbě darovala pí odb. učit. Růž. Kožušníková.

Památka Žižkova. Dne 11. října 1936 vzpomenu památky Žižkovy.

Dovolená pro nemoc Jos. Hořejšího. Dnem 15. září 1936 obdržel čtyřměsíční dovolenou pro nemoc def. odb. učitel Josef Hořejší a k dočasnému vyučování za nemocného byla ustanovena na zdejší škole výnosem okr. školního výboru v Kladně ze dne 14. října 1936 čís. 9511 výpomocná učitelka Marie Linhartová.

Marie Linhartová, výpomocná učitelka. Marie Linhartová narodila se dne 17. července 1914 v Kladně. Navštěvovala tamní pětitřídní obecnou školu dívčí a v letech 1926–33 absolvovala státní československou reálku v Kladně. Dne 26. září 1933 obdržela na tomto ústavě vysvědčení dospělosti. Od 1. října 1933 navštěvovala přípravný pedagogický kurs pro středoškolské abiturienty v Praze, který ukončila maturitou na učitelském ústavě v Kladně. Dne 19. června 1934 obdržela na tomto ústavě vysvědčení učitelské dospělosti pro školy obecné.

Ve šk. r. 1934–5 hospitovala na II. obecné škole dívčí v Kladně a v následujícím škol. roce byla na téže škole ustanovena učitelkou praktikantkou. Dnem 1. března 1936 byla ustanovena na jmenované škole výpomocnou učitelkou a působila na ní do konce šk. r. 1935–6. Od 15. října 1936 ustanovena byla jako výpomocná učitelka na zdejší měšťanské škole.

Oslava 28. října. Památný den svobody byl na škole [oslaven] v úterý dne 27. října 1936. Žactvo s učitelstvem vykonalo o 10. hod. dopolední pietní vzpomínku u pomníku padlých ve světové válce a položilo k němu kytici. Žákyně IV. ročníku přednesla báseň: „Osvobozenému národu“ a žactvo zazpívalo státní hymnu. Od pomníku šli žáci do Sokolovny, kde ředitel školy v proslovu k 28. říjnu vzpomněl všech českých otců a synů, kteří jakýmkoliv způsobem zasloužili se o naše osvobození. Po proslovu přečetl deklaraci v Turčanském Svatém Martině. Oslava národního svátku zakončena byla filmem „M. R. Štefánik“ a vyzněla velmi důstojně.

Vítání J. V. rumun. krále Carola II. a prince Michala. Ve čtvrtek dne 29. října 1936 zúčastnilo se žactvo vítání J. V. rumunského krále Carola II. a prince Michala, když projížděli zdejší obcí, aby vykonali návštěvu u presidenta Osvoboditele v Lánech.

Královská návštěva – dějinná událost. Rumunský král Carol II. a jeho syn princ Michal, kteří k nám přijeli k našemu národnímu svátku 28. října, aby dotvrdili věrné spojení Malé dohody, vyjeli z královského města Sinaje v pondělí dne 26. října. Na hranici Československa přijeli v úterý dne 27. října a byli zde uvítáni zástupci československé vlády, presidenta republiky a armády. Vlák vyjel ihned na cestu do Prahy a projížděl slavnostně ozdobenými nádražími a vítán nadšenými davy obyvatelstva a zástupci úřadů. Do Prahy přijel zvláštní vlak v den svátku 28. října v 9.15 hod. na Wilsonovo nádraží. Po uvítání uvedl krále a korunního prince prezident republiky do salonu, kde jim představil členy vlády a nejvyšší funkcionáře státu. Z nádraží vedla triumfální cesta špalírem vojska a desetitisíci obyvatel na pražský hrad. V 11 hodin téhož dne položil král věnec na hrob Neznámého vojína na Staroměstské radnici a ve 12 hodin vykonal před parlamentem vojenskou přehlídku, která svým průběhem ukázala vyspělost naší armády. Ve čtvrtek po 9. hodině ranní vykonal král návštěvu u presidenta Osvoboditele a zúčastnil se honu na vysokou v Lánech, odpoledne provedl přehlídku skautů, navštívil cvičení sokolů v Tyršově domě a večer zúčastnil se slavnostního představení v Národním divadle. Dne 30. října byl král Carol II. přítomen cvičení instrukčního praporu v Milovicích a večer dával na rumunském vyslanectví recepci, po které se rozloučil s Prahou a o půlnoci odjel z Dejvic na Moravu. Zde v Židlochovicích se zúčastnil v sobotu velkého lovu a odjel do Brna, kde jej v neděli po 11 hodině uvítal starosta dr. Spazier. V jásajícím Brně pobyl král do poledních hodin za přítomnosti presidenta republiky, s nímž potom odjel do Bratislavy. Hlavní město Slovenska přivítalo oba představitele spojeneckých států vojenskými poctami a velikým shromážděním jednotlivců i korporací. Kolem 6. hod. večerní rozloučil se pak král Carol II. srdečně s presidentem republiky a nastoupil cestu do Rumunska.

Dne 31. října 1936 vzpomenu svátku spořivosti.

Svátek jihoslovanského sjednocení. Dne 1. prosince 1936 promluveno k žactvu o významu svátku jihoslovanského sjednocení.

Oslava 100. výročí vydání spisu J. Kolára o Slovanské vzájemnosti. V roce 1936 připadlo 100. výročí vydání spisu básníka Jana Kolára o Slovanské vzájemnosti. Ve všech třídách byla vykonána v hodinách češtiny pietní vzpomínka tohoto výročí v měsíci prosinci.

100. výročí úmrtí A. S. Puškina. 100. výročí úmrtí ruského národního básníka Alexandra S. Puškina bylo vzpomenuo dne 10. února v hod. jazyku vyučovacího a žactvu byl vhodným způsobem objasněn význam básníkův.

Oslava 87. narozenin presidenta T. G. Masaryka. Dne 6. března 1937 o 10 hod. dopol. konána společná oslava 87. narozenin pana presidenta T. G. Masaryka – Osvoboditele v sokolovně. Po proslovu odb. učitele Jiřího Geltnera o T. G. Masarykovi následovala pořadová čísla oslavy, jež byla rázu recitačního, zpěvného, hudebního a tělocvičného. Žactvo IV. roč. sehrálo jednoaktovku od Růž. Mariánkové „Cestou k panu presidentovi“. Zdařilá oslava byla zakončena ve 12 hod. holdem presidentu Osvoboditeli a zapěním státní hymny.

Padesátiny pana okr. škol. inspektora Jana Ryšavého. V sobotu dne 13. března 1937 dovršil pan okresní školní inspektor Jan Ryšavý 50 let věku. Učitelství sbor zaslal mu k tomuto dni následující zdravici:

Vážený pane inspektore!

Učitelství sbor měšť. školy s projevem hluboké úcty přeje Vám srdečně u příležitosti Vašich 50. narozenin do dalších let mnoho zdraví a hodně zdaru ve všem, co podnikáte pro rozkvět školství kladenského okresu.

Následují podpisy všech členů sboru.

IV. Masarykův den čsl. zahraničí. V měsíci březnu bylo žactvo poučeno o významu IV. Masarykova dne čsl. zahraničí.

345. výročí naroz. J. A. Komenského. 345. výročí narozenin J. A. Komenského bylo vzpomenuo dne 23. března 1937, jelikož 28. březen připadl v dobu velikonočních prázdnin.

Inspekce na škole. Pan okr. školní inspektor Jan Ryšavý navštívil zdejší školu dne 19. prosince 1936 a 16. dubna 1937.

Oslava narozenin presid. republiky Dr. E. Beneše. Oslava narozenin pana presidenta republiky Dr. Ed. Beneše konala se na škole v den narozenin dne 28. května 1937. Promluveno bylo žactvu o životním díle presidentově a o jeho zásluhách o naše osvobození.

Po proslovu vyslechlo žactvo školský rozhlas, vysílaný na počest narozenin pana presidenta.

V sobotu odpol. dne 29. května 1937 pro děti a v neděli odpol. dne 30. května pro dospělé byla uspořádána na oslavu 53. narozenin pana presidenta slavnostní žakovská akademie s bohatým programem. Akademie byla velice zdařilá a působila na přítomné mohutným dojmem.

Konec šk. r. 1936–7. Školní rok 1936–7 zakončen byl v sobotu dne 26. června 1937.

V Hostivici dne 30. června 1937.

Josef Mansfeld,
ředitel

Viděl 11. června 1938 Jan Ryšavý, oši

Školní rok 1937–38.

Zahájení šk. r. Školní rok 1937–38 byl zahájen učitelskou poradou ve středu dne 1. září 1937. Ředitel vzpomněl odb. učitele p. Jana Nováčka, který byl přeložen do Nového Strašecí, a výp. učitelky Marie Linhartové, která byla ustanovena v Kladně, a přivítal nové členy sboru: pp. Anežku Zpěváčkovou, Josefa Bartůňka a Jindřicha Nedvěda.

Anežka Zpěváčková, def. odb. učitelka. Anežka Zpěváčková narodila se dne 26. února 1901 v Řeporyjích u Prahy. V letech 1907–12 byla žákyní obecné školy v Hostivici a od r. 1912–15 navštěvovala měšťanskou školu v Praze VII. V letech 1916–20 studovala na státním českosl. ústavě učitelském v Kladně, kde maturovala v roce 1920. Zkoušku učitelské způsobilosti vykonala v Příbrami v r. 1922 pro školy obecné a zkoušku učitelské způsobilosti pro školy měšťanské podrobila se v roce 1928 před zkušební komisí v Praze.

Od r. 1920 působila nepřetržitě na školách okresu kladenského. Dnem 1. září 1937 ustanovena def. odb. učitelkou pro I. odbor na zdejší měšťanské škole.

Jindřich Nedvěd, def. uč. podle § 4. Jindřich Nedvěd narodil se dne 16. července 1913 v Újezdě pod Kladnem. Obecnou školu a 4 třídy st. českosl. reálky navštěvoval v Kladně. V letech 1928–32 studoval na státním českosl. koed. ústavě učitelském v Kladně, kde vykonal v roce 1932 zkoušku učitelské dospělosti. V roce 1934 se podrobil zkoušce učitelské způsobilosti před zkušební komisí v Kladně. Na podzim r. 1935 vykonal první část a na jaře r. 1936 druhou část zkoušky učitelské způsobilosti pro školy měšťanské z odboru přírodovědecko-mathematického v Kladně.

Od r. 1932 působil na školách obecných v Dříní, Hostivici, Tachlovicích a v Hostouni. Dne 1. ledna 1936 byl ustavena na měšť. školu v Nučicích a od 1. září 1937 působí na zdejší měšťanské škole.

Josef Bartůňek, zat. odb. učitel. Josef Bartůňek narodil se dne 3. dubna 1908 v Humnech, pol. okr. slánský. Obecnou školu navštěvoval ve Pcherách, měšťanskou v Slaném od r. 1919–1923 a 1 roč. obchodní školy též v Slaném. V letech 1925–29 studoval na státním českosl. koed. ústavě učitelském v Kladně, kde vykonal dne 17. června 1929 zkoušku učitelské dospělosti. Zkoušku učitelské způsobilosti pro obecné školy vykonal dne 22. dubna a pro měšťanské školy z odboru mathematicko-technického dne 30. dubna 1934 před zkušebními komisemi při učitelském ústavě v Kladně.

Působil na obecných školách v Jinočanech, Unhošti, Dříní, Družci a v Doksech. Na měšť. škole působil v Kladně a v Unhošti. Od 1. září 1937 působí na zdejší měšťanské škole.

Povolení poboček. Zemská školní rada v Praze zřizuje výnosem ze dne 31. července 1937 čís. I-2208 ai 1937 na dobu potřeby, nejdéle však na dobu škol. r. 1937–8 na měšť. škole smíš. v Hostivici 2 zat. třídy pobočné při 1. a 3. třídě, a to jako třídy po zákonu nutné (§ 6 zák. čís. 226/1922 Sb. z. a n.)

Zřízení místa extra statum. Zemská školní rada v Praze zřizuje výnosem ze dne 13. srpna 1937 čís. I-1133/7 ai 1936 s generálním souhlasem zemského úřadu v Praze při zdejší měšťanské škole po dobu škol. roku 1937–8 jedno zatímní odborné místo učitelské extra statum.

Počet tříd a jejich umístění. Měšťanská škola má 3 def. třídy postupné, 2 def. a 2 zat. pobočky a IV. ročník, celkem 8 tříd, z nichž 7 jest umístěno v budově školní a 1 mimo škol. budovu.

Výsledek zápisu. Ve škol. roce 1937-8 bylo zapsáno na měšťanské škole celkem 341 dětí. Do I.A 44, I.B 43, I.C 44, II.A 43, II.B 44, III.A 44, III.B 40 a do IV. roč. (jednoroč. učeb. kursu) 39.

Přidělení tříd. Třídními učiteli ustanoveni: V I.A pan Jindřich Nedvěd, v I.B pí Anežka Zpěváčková, v I.C pí Růžena Kožušníková, v II.A p. Jiří Geltner, v II.B pí Marta Hautová, v III.A p. Josef Bartůněk, v III.B pí Marie Větrovcová a ve IV. roč. pí Frant. Cílková.

Němčině vyučují: p. Josef Hořejší v I.B,c a v III.A, p. Jiří Geltner v II.A, pí Frant. Cílková v III.B a ve IV. roč., pí Marta Hautová v II.B a p. Jindřich Nedvěd v I.A.

Nábož. římskokatol. vyučuje P. Frant. Samec, kaplan v Hostivici, českoslov. p. Jaroslav Valenta, zat. farář v Hostivici a československo-evang. pí Marie Culovská-Řepová z Kročehlav.

Dívčím ručním pracím a domácí nauce pí Marie Ungerová.

Pojištění žactva. Všechno žactvo zdejší školy jest pojištěno proti úrazu u Pražské městské pojišťovny v Praze.

Dorost Čs. Č. K. Dorost Čs. Č. K. má na zdejší škole 300 členů. Všechny třídy jsou třídami členskými a dostávají zdarma po 8 výt. „Lípy“ a „Naší práce“ a po 3 výt. „Radosti“. Vedoucí dorostu je p. Jindřich Nedvěd.

President Osvoboditel onemocněl. Dne 2. září v noci onemocněl pan president Osvoboditel těžkým záchvatem mrtvice. Zpráva byla rozhlasem rozšířena po celé republice a způsobila všude hluboký zármutek. Mysli všeho občanstva byly upřeny k lánskému zámku. Ještě 1. září vyjel si pan president se svým bývalým tajemníkem dr. Císařem na obvyklou procházku. Povečeřel se svou rodinou a do 10. hodiny poslouchal rozhlas. Krátce před 12. hodinou postižen byl záchvatem. Ihned byl k němu povolán dr. Jos. Svoboda, místní státní obvodní lékař, který mu poskytl první pomoc. Narychlo byl povolán i osobní lékař páně presidentův dr. Maixner, který přijel po 2. hodině. Po 4. hodině dostavil se k loži nemocného pan president republiky dr. Eduard Beneš a krátce po něm ministerský předseda dr. Milan Hodža. O půl páté přijeli z Prahy prof. dr. Pelnař a prof. Hynek. Celý čtvrtek a pátek ležel pan president v těžkém bezvědomí. Teprve v sobotu vydalo koncilium lékařů zprávu potěšující, že se nemocnému poněkud ulevilo; rovněž následující dny byly zprávy uklidňující a proto jsme všichni doufali, že organismus nemoci odolá. Nemoc pana presidenta se zlepšila tak, že v sobotu 9. září oznámil dr. Maixner, že zprávy o zdravotním stavu budou vydávány jednou denně. Všichni lidé dobré vůle přijali tuto zprávu s radostí.

President Osvoboditel zemřel. Avšak v neděli 10. září nastalo náhlé zhoršení; k nemoci se přidružil zápal plic. Další zprávy byly neradostné. Poslední zpráva, hlášená v pondělí 13. září rozhlasem zněla, že nemocnému ubývá značně sil, tep i dech jsou nepravidelné... Tu noc na Lánech málokdo spal, neboť všichni věděli, že se blíží konec.

Po 2. hodině dne 14. září shromáždili se u lůžka nemocného členové rodiny, president republiky, chef vlády, kancléř a osobní tajemník, osobní lékař a ošetřovatelky sestry Kapsová, Rodzianková a Seifrtová. Byly 3 hodiny 29 minut, když se dr. Maixner obrátil k panu presidentu republiky a řekl: „Pane presidente, president Osvoboditel je mrtev.“ Členové rodiny rozloučili se se zesnulým políbením ruky a čela, president republiky

polibkem na čelo, ministerský předseda hlubokým úklonem. Na pokrývku lůžka byly položeny dvě růže, bílá a červená.

K novinářům všech pražských deníků, shromážděným v zámecké halle, sešel o 1/2 4. hodiny pan ministr Jan Masaryk, aby jim oznámil, že otec dr. T. G. Masaryk zemřel v úterý dne 14. září ve 3 hod. 29 min., naplniv 87 let 6 měsíců 7 dní života.

Dětem bylo oznámeno úmrtí páně presidentovo v 9 hodin a byly propuštěny domů.

Tělo pana presidenta bylo balsamováno a vystaveno v otevřené rakvi v hudební síni zámku, dekorované hlubokým smutkem. Čestnou stráž tvořilo členstvo sokolské župy Budečské a Hradní stráž. Od středy 15. září do pátku 17. září přišlo se památce zesnulého poklonit přes 100 000 občanů z celé republiky.

Tryzna za presidenta Osvoboditele. Zdejší škola vykonala smuteční slavnost za zesnulého presidenta Osvoboditele v pátek dne 17. září v místní sokolovně. Tryznu zahájil ředitel školy pietním proslovem, který zakončil slovy: „Otcovo dědictví zachováváme.“ O životě a životním díle presidenta Osvoboditele promluvil odb. učitel Josef Hořejší. Žactvo zazpívalo smuteční sbor a vyslechlo smuteční projev ministra školství a národní osvěty dr. Emila Franke, který byl vyslám rozhlasem.

Tryzna byla zakončena státní hymnou, kterou zazpívali všichni žáci.

Převoz presidenta Osvoboditele na pražský hrad. V pátek dne 17. září za podzimního vlažného večera opouštěl pohřební vůz s mrtvým presidentem Osvoboditelem lánský zámek. V bráně zámku vůz na dvě minuty zastavil. To se první prezident Československé republiky loučil se sídlem našich presidentů. V 19 hod. 15 minut se pohnul průvod na cestu ku Praze. Vpředu průvodu jelo auto s kancléřem dr. Šámalem a gen. Bláhou, za ním vůz s rakví zakrytou státní vlajkou, v níž bylo uloženo tělo presidentovo, pak auto s květinami a vůz se synem Janem a tajemníkem pana presidenta. Po celé cestě z Lán do Prahy, od obce k obci, stály mlčenlivé zástupy lidu a na kopcích planuly ohně.

Zdejší obcí projížděl smutný průvod o 9. hod. večerní. Po obou stranách státní silnice stály špalír všechny místní spolky, občanstvo a vojsko. Ze zástupů se ozýval vzlykot žen a dětí. I muži stírali s očí slzy. Tak jel tento průvod až k branám Prahy, kde jej očekával oddíl dragounů a nové zástupy lidu. Tyto zástupy se táhly po obou stranách cesty až na Hradčany. Na hradčanském náměstí, přeplněném lidem, se čtyři dragounů rozestoupily a jejich středem projel pod velkým černým baldachýnem pohřební průvod na první nádvoří. Auto zastavilo až před Sloupovou síní, do níž za posvátného ticha byla rakev z vozu přenesena na připravený katafalk.

Za ní vešla do síně rodina Masarykova, president a vláda. Hned nato nastoupila ke katafalku první čestná stráž, kterou vedl generál Syrový. Od rána po tři dny a po dvě noci se střídají stráže u rakve mrtvého velitele a tři dny a dvě noci procházejí smuteční síní nepřetržité proudy lidí. Jsou jich statisíce, přijíždějí z daleka, ze všech končin republiky. Je to nej památnější a nejdojemnější národní pouť. Je v ní smutek a láska, jaké ještě nikdy pražský hrad neviděl.

Celá Praha byla dekorována smutečními prapory. Rovněž v Hostivici nebylo domu, se kterého by nevlál smuteční prapor.

Slavný pohřeb presidenta Osvoboditele. V úterý dne 21. září konal se pohřeb presidenta Osvoboditele. Na dvou tribunách na hradním nádvoří se shromáždili smuteční hosté: členové diplomatického sboru, zástupci cizích států, generalita, zástupci škol a úřadů, čestné čety legionářů, sokolů a vojska. Šest generálů odneslo rakev s ostatky mrtvého na katafalk před Matyášovou branou. Ve velkém pohnutí přistupuje k rakvi president republiky, aby se jménem celého národa a státu rozloučil se svým drahým učitelem a předchůdcem. Pevným hlasem pronáší hluboce založenou řeč, kterou zakončil slovy:

„Volám vás všechny bez výjimky, od leva doprava, od poslední vísky až k tomuto hlavnímu městu, od Aše až k Jasině, vás všechny, kteří myslíte nejvíce na sociální problémy tohoto státu, a vás, kteří se věnujete problémům národnostním – všechny bez rozdílu volám v duchu a v památce našeho prvního presidenta k plnění jeho odkazu a dobudování jeho díla – k dobudování naší spravedlivé, pevné, nezdolné, vývojové humanitní demokracie.

Výzva ta znamená, že máme zůstat Masarykovi věrni. Louče se s ním jménem vás všech, slibuji, že této výzvy uposlechneme.

Presidente Osvoboditeli, odkazu, který jste vložil do našich rukou, věrni zůstaneme!“

Po řeči presidentově zazněl nádvořím velebný chorál „Svatý Václave“ a stará husitská píseň „Kdož jste boží bojovníci“. Když písně dozněly, šest generálů uložilo rakev na lafetu děla, do níž byly zapřaženy tři páry vraníků. Z Petřína zaduněly dělové výstřely, zvony svatovítského chrámu se rozezněly a nad Prahou přeletěla ve dvou mohutných proudech těžká letadla. V tu dobu nastupuje pohřební průvod cestu. Tomáš G. Masaryk opouští pražský hrad, na němž moudře a šťastně zastával presidentský úřad.

Průvod se ubírá těmi místy, kudy jel president Masaryk, když se jako vítěz v r. 1918 vracel z ciziny. V čele průvodu jede na koni nejvyšší důstojník československé armády, generální inspektor branné moci, armádní generál Jan Syrový. A za ním jeho štáb a za tím pestrý, dlouhý les praporů, praporců a standard všech československých pluků. Za plukovními prapory kráčí hudba ppl. 5 T. G. Masaryka a hned za ní v devítistupech delegace legionářská a za ní sokolská. Za sokoly jde v devítistupech prapor ppl. 5 T. G. Masaryka. Tak se v čele průvodu spojily tři složky, jež tvoří nejkladnější sílu naší republiky: legionáři, sokolové a vojsko. Legionáři, síla duchovní i branná, sokolové, síla duchovní, vojáci síla branná. Po obou stranách rakve jde šest prostých vojínů se sklopenými hlavněmi pušek. Každý z nich je zástupcem svého národa. Jde tu Čech, Slovák, Němec, Rus, Maďar a Polák.

Za rakví kráčí malá skupina tří: vyslanec Jan Masaryk mezi dvěma hochy, Leonardem a Herbertem Rewilliodovými. Několik kroků za nimi jde sám president republiky. Za presidentem kráčejí representanti cizích států, diplomatický sbor, předsedové poslanecké sněmovny a senátu s předsedou vlády, za nimi členové vlády, poslanci, senátoři, důstojnictvo, zást. universit a nejvyšších úřadů a t. d.

Nejmohutnější byl zástup legionářů, jichž se sešlo přes 15 000, aby vyprovodili na poslední cestě svého milovaného vůdce a prvního velitele.

Tak postupuje průvod Prahou od hradu na Staroměstské náměstí, kde u hrobu Neznámého vojína se na 2 minuty zastavil. Pak jde průvod dále kolem Nár. divadla a Václavským náměstím k Wilsonovu nádraží. Kráčí tichými zástupy dojatých diváků, spolků a korporací. V ulicích zní pláč a mnozí lidé poklekají, když presidentova rakev jede před nimi.

U Wilsonova nádraží se rakev zastavila. Legionáři a vojáci naposledy defilují před rakví prvního nejvyššího velitele československé armády. Za zvuků státní hymny vnášejí legionáři rakev do nádraží. Na nádraží čeká smuteční vlak, aby odvezl mrtvého presidenta z Prahy přes Smíchov do Lán. Po celé cestě projíždí nepřetržitými hloučky i zástupy lidu, jenž se shromáždil u trati po obou stranách. Vlak nezastavuje nikde, ani v Hostivici, kde se opět na nádraží, smutečně dekorovaném, sešly školní děti, všechny místní spolky a vojsko. zatím co ostatní občané rozestoupili se podél trati po obou stranách nádraží. V 16 hodin 20 minut vjíždí vlak pomalu a za posvátného ticha do nádraží. Jest slyšeti vojenský povel: „K počtě zbraň!“ Vlak složen jest ze čtyř vozů. Za lokomotivou jest vůz s věnci od cizích států, za ním otevřený vůz s katafalkem, na kterém spočívá rakev s ostatky presidenta Osvoboditele. Kolem ní stojí čestnou stráž legionáři. Za tímto vozem je opět vůz s věnci. V posledním voze je rodina zvěčnělého a pan president s chotí. Vlak nestaví a volně projíždí nádražím. S hlubokým pohnutím a se slzami v očích hledí všichni za odjíždějícím vlakem až mizí jejich zraku.

Do Lán přijel smuteční vlak v 17 hod. 23 min. a zastavil tak, že vůz s rakví stanul před salonkem v nádraží, kudy zesnulý kráčival, odjížděl-li na delší cesty. Přivítán byl pláčem a písní „Ach synku, synku“. Po zapění oblíbené písně pana presidenta sňali zřízcenci pohřebního ústavu města Prahy rakev s vozu, odevzdali ji zřízcencům státních drah, kteří ji odnesli na mary před nádraží. Když procházeli nádražním salonkem, zapěl sbor „Dobrou noc, otec moj“.

Před nádražím se seřadil krátký průvod, který doprovodí mrtvého presidenta Osvoboditele na hřbitov. Před rakví jde četa legionářů, kterou vede plukovník r. I.⁹ dr. Zdeněk Foustka. Za rakví rodina Masarykova, president republiky s chotí, ministerský předseda Hodža s členy vlády, zástupce armády, diplomaté, cizí delegace a hosté. Tiše kráčí průvod od nádraží k Lánům. Tato jest s obou stran lemována desetitisícovými zástupy občanstva. První řady špalíru tvoří členstvo sokolské župy Budečské, dále hasičstvo novostrašecké župy Masarykovy, baráčníci, selská jízda, skauti a dále až ke hřbitovu legionáři. Po celé cestě panuje hluboké ticho. Jest slyšeti jen tichý pláč diváků a volné kroky průvodu. V 18 hod. 45 min. již za tmy vchází pohřební průvod na hřbitov, který jest osvětlen vojenskými světlometry. Českobratrský farář Fr. Urbánek přečítá žalm „Hospodin je můj pastýř“ a modlí se Otčenáš. Zřízcenci pohřebního ústavu spustili rakev do hrobu za zpěvu státní hymny, kterou vroucně zapěl pražský pěvecký sbor Smetana. Po 14 letech se setkal president Osvoboditel se svou chotí, aby se s ní navěky nerozešel.

Prostě žil, prostě byl pohřben veliký náš president Osvoboditel.

Oslava 28. října. Oslava státního svátku 28. října konala se letos po prvé pod dojmem smutku za zesnulého presidenta Osvoboditele T. G. Masaryka ve středu dne 27. října t. r., aby školnímu žactvu bylo umožněno zúčastniti se veřejných (nepolitických) oslav státního svátku 28. října, jenž v letošním roce připadl na čtvrtek.

Oslava byla zahájena pietní vzpomínkou na padlé vojíny ve světové válce. Žactvo šlo ze školy v průvodu se státní vlajkou k pomníku padlých, k němuž položilo věnec. Žáci přednesli příležitostné básně a odb. učitel Jos. Bartůněk měl u pomníku proslov k 28. říjnu. Po proslovu vykonalo žactvo slib věrnosti Českoslov. republice. Vzpomínka na padlé byla zakončena státní hymnou.

⁹ Ruské legie

Od pomníku šli žáci do sokolovny, kde se pokračovalo v oslavě. Proslov měl ředitel školy, v němž pietně vzpomněl zesnulého prvního presidenta Českoslov. republiky Dr. T. G. Masaryka, jeho vzácné choti a významu vojenského odboje pro naše osvobození. Žactvo bylo též upozorněno na význam deklarace, vydané dne 30. října 1918 v Turč. Sv. Martině, jakožto spontánního projevu Slováků pro osvobození a zřízení českolov. státu.

Vyslechnut byl slavnostní proslov pana ministra školství a nár. osvěty Dr. Em. Franke, který byl vysílán ve školním rozhlase.

Po vyslechnutí rozhlasu následovala recitační, zpěvní, hudební a tělocvičná čísla programu oslavy 28. října.

Důstojná oslava byla zakončena ve 12 hodin.

Úmrtí školníka-legionáře V. Bílka. V pátek ráno dne 20. listopadu 1937 o čtvrté hodině ráno zemřel ve všeobecné nemocnici v Praze školník-legionář Václav Bílek ve věku 48 let na srdeční chorobu. Jeho tělesná schránka byla přivezena v pondělí dne 22. t. m. z Prahy a vystavena na katafalku před hlavním vchodem, kdež po církevních obřadech se s ním rozloučil řed. obecné školy. Pohřeb konal se s vojenskými poctami za doprovodu čestné roty, vojenské hudby a legionářů. Pohřbu zúčastnil se celý učitelský sbor se žactvem, různé spolky a mnoho občanstva. Na hřbitově se se zemřelým rozloučil za měšť. školu odb. učitel Josef Hořejší v zast. nemocného ředitele školy a za školní rady předseda m. š. r. p. Ant. Tejnor.¹⁰

Přikázání uč. prakt. M. Bajerové na ob. šk. Okr. škol. výbor v Kladně přikázal výnosem ze dne 11. listopadu 1937 č. 9897 učit. praktikantku Marii Bajerovou na školu obecnou podle 5. odst. vynesení zem. škol. rady ze dne 23. října 1937 č. II-A-9/33 ai 1937.

Yvon Delbos, franc. min. zahraničí. V pátek dne 17. prosince 1937 dopoledne projížděl zdejší obcí francouzský ministr zahraničí Yvon Delbos, aby navštívil v Lánech hrob presidenta Osvoboditele. Při jízdě ministra s průvodci do Lán i zpět do Prahy stálo žactvo s učitelstvem podél státní silnice a nadšeně pozdravovalo francouzského hosta.

Ošacovací akce. K vánočním svátkům koupila újezdní školní rada pro školu měšťanskou 20 dětem botky v ceně Kč 879, 5 dětem šaty za Kč 295, spolek Čsl. Červeného kříže v Hostivici 6 dětem botky za Kč 270, redakce Českého slova zaslala 3 dětem botky a 3 dětem zimní prádlo. Rodičovské sdružení přispělo új. škol. radě na ošacovací akci částkou Kč 250.

Vzpomínka 88. nar. T. G. Masaryka. Dne 7. března 1938 bylo pietně vzpomenu 88. narozenin zesnulého presidenta Osvoboditele Dr. T. G. Masaryka a promluveno o významu V. Masarykova dne čsl. zahraničí. Žactvo bylo upozorněno na naše krajany v zahraničí a na význam, jež měli jako spolupracovníci T. G. Masaryka pro naše osvobození.

Na celostátní sbírku ve prospěch Jubilejního fondu čsl. zahraničí zaslala škola Kč 60.

Johanka Jelínková, učitelská praktikantka. Protože Marie Bajerová, učit. praktikantka, byla ustanovena výpomocnou učitelkou při obecné škole v Hořelici, byla výn. okr. škol. výboru v Kladně ze dne 28. února 1938 č. 2116 ustanovena od 1. března 1938 na zdejší škole učitelská praktikantka Johanka Jelínková. Narodila se 14. ledna 1916 v Kladně, tamže vychodila 5 tříd obecné školy, 4 třídy měšťanské školy a 4 ročníky učitelského

¹⁰ Starosta spojených obcí Litovice, Břve a Jeneček

ústavu, kdež nabyla vysvědčení učitelské dospělosti dne 15. června 1936 č. 10. Podle výnosu okr. škol. výboru v Kladně ze dne 28. srpna 1936 č. 7148 působila jako hospitantka na pomocné škole smíšené v Kladně od 1. září 1936 do 30. června 1937.

Stravovací akce. Stravovací akce začala 29. listopadu 1937 a skončila 19. března 1938. Vydáno bylo 1 170 porcí polévek, 1 264 porcí mléka a 1 264 porcí chleba. Za polévku zapláceno Kč 585,—, za mléko Kč 442,40, za chléb Kč 252,80, celkem Kč 1 280,20.

Dary škole. Rodičovské sdružení darovalo škole Kč 800. Na stravovací akci Kč 300, na ošacovací akci 250 Kč, na psací stroj 250 Kč.

Karel Mráz, odb. učitel. Výnosem okresního školního výboru v Kladně ze dne 30. dubna 1938 č. 4156 byl přikázán na zdejší školu k dočasnému vyučování za onemocnělého odbor. učitele Josefa Bartůňka odborný učitel Karel Mráz, který působil při obecné škole dívčí v Unhošti. Narodil se 9. března 1909 v Braškově v polit. okrese kladenském. Navštěvoval 5 tříd obecné školy a 4 třídy měšťanské školy v Unhošti. Od šk. r. 1924/25 do 1927/28 vzdělával se na čsl. státním koedukačním ústavě učitelském v Kladně, kde nabyt dne 11. června 1928 vysvědčení učitelské dospělosti pro školy obecné, dne 27. dubna 1932 vysvědčení učit. způsobilosti pro školy obecné a dne 30. listopadu 1936 vysvědčení způsobilosti pro školy měšťanské z odboru mathematicko-technického. Od 1. listopadu 1937 do 15. června 1938 navštěvoval státní kurs pro učitele lidových škol hospodářských a podrobil se dne 25. června 1938 zkoušce způsobilosti učiti naukám hospodářským. Téhož dne prohlášen byl způsobilým vyučovati přírodovědeckým a národohospodářským základům výroby zemědělské. Od 5. října 1937 je žákem malířské školy „Studie Dec Art“ v Praze.

Působil od 1. září 1928 do 30. června 1929 na obecné škole v Hořelici. Od 1. října 1939 do 30. března 1931 působil na obecné škole smíšené v Družci, od 1. září 1931 do 30. dubna 1938 na obecné škole chlapecké a dívčí a měšť. škole chlapecké v Unhošti a od 1. května 1938 do 30. června 1938 na měšť. škole smíšené v Hostivici.

Oslava narozenin presidenta Dr. Eduarda Beneše. Dne 28. května 1938 konala se ve škole důstojná oslava 54. narozenin pana presidenta republiky Dr. Eduarda Beneše. Třídní učitelé promluvili k žactvu o významu oslavy a o zásluhách našeho presidenta o náš stát. Od 10.20 hod. vyslechlo žactvo projev pana ministra školství a národní osvěty Dr. Emila Franke, který byl vysílán rozhlasem.

V neděli odpoledne dne 29. května 1938 sehrálo žactvo IV. ročníku na oslavu narozenin presidenta republiky divadelní hru „Na stráž, děti republiky“ s hudebním doprovodem žákovského orchestru. Hra měla velký morální úspěch. Čistý výtěžek Kč 685,85 věnován Jubilejnímu fondu na obranu republiky.

Sbírka pro Jub. fond na obranu republiky. Učitelstvo zdejší školy usneslo se věnovati Jubilejnímu fondu na obranu republiky 1 i více % z měsíčního služného a vykonalo sbírku mezi žactvem.

Výsledek sbírky byl:

Od učitelstva vybráno	Kč 200,—
Od žactva (s darem Kč 772,— od hostivické záložny na výlety žactva)	Kč 1 480,15
Výtěžek z dětského divadla	Kč 685,85
Celkem	Kč 5 366,—,

které byly odeslány svému účelu dne 14. června 1938.

Inspekce. Ve dnech 4. a 11. června 1938 vykonal prohlídku zdejší školy pan okresní školní inspektor Jan Ryšavý. Společná inspekční porada konala se dne 11. června 1938. Zápis o této poradě jest v zápisu měšťanské školy.

Konec škol. roku. Školní rok 1937/38 byl zakončen ve středu dne 22. června 1938 za stavu 330 dětí.

Statistika.

Žactvo		Třída							Úhrn	
		I.A	I.B	I.C	II.A	II.B	III.A	III.B		IV.
Na začátku škol. roku		44	44	43	44	43	44	40	39	341
národnosti	československé	44	44	43	44	43	43	40	39	340
	německé	–	–	–	–	–	1	–	–	1
náboženství	římskokatol.	28	31	37	35	32	34	29	32	258
	českoslov.	6	9	3	8	8	7	6	4	51
	českobr. evang.	2	1	–	–	1	–	1	–	5
	bez vyzvání	8	3	3	1	2	3	4	3	27
bydliště	v místě školy	24	12	5	11	9	19	12	17	109
	v Litovicích	16	16	11	17	18	8	16	13	115
	v Sobíně	4	–	3	3	–	1	1	1	13
	v Chýni	–	1	3	3	7	2	3	2	21
	v Jenči	–	15	20	10	9	12	8	2	76
	v cizích obcích	–	–	1	–	–	2	–	4	7
Přistěhovalo se		1	3	2	1	1	–	3	1	11
Odstěhovalo se		7	5	3	1	3	1	–	–	20
Zemřelo		1	–	–	–	1	–	–	–	2
Na konci škol. roku		37	42	42	44	40	43	43	39	330

Josef Mansfeld,
ředitel školy.

Školní rok 1938–1939.

Zahájení škol. roku. Školní rok 1938–39 byl zahájen učitelskou poradou ve čtvrtek 1. září 1938. Při ní vzpomněl ředitel školy odb. učitele Josefa Hořejšího, který byl přeložen do Prahy-Břevnova, odb. učitele Karla Mráze, který byl ustanoven na měšť. školu v Nučicích a odb. učitelky Marie Větrovcové, jež byla ustanovena na měšť. školu v Unhošti, a přivítal nové členy sboru odb. učitele Bohumíra Kratochvíla a Leonarda Mlčocha.

Bohumír Kratochvíl, def. odb. učitel. Bohumír Kratochvíl se narodil 14. října 1897 v Praze VIII. Obecnou školu navštěvoval v Praze VIII. V letech 1909–16 studoval na státní reálce v Praze-Holešovicích, kde v r. 1916 vykonal maturitní zkoušku. Navštěvoval pak jednoroční učební kurs abiturientský v Praze. V r. 1920 se podrobil zkoušce učitelské způsobilosti před zkušební komisí v Jičíně. V r. 1921 vykonal zkoušku způsobilosti pro školy měšťanské z odboru mathematicko-technického v Praze.

Od r. 1917 působil na obecných školách v Hudlicích, v Rakovníku a v Nové Huti v okrese rakovnickém. Za světové války byl persekuován, vězněn a vyšetřován pro zločin vlastizrady. Po státním převratě r. 1918 působil téměř dvacet let na státních školách v pohraničí, v Trnovanech, v Teplicích a v Ústí nad L. Zde počal též svou literární činnost, zejména v dramatické literatuře.

Od 1. července 1938 byl ustanoven def. odborným učitelem na zdejší měšťanské škole.

Leonard Mlčoch, def. odb. učitel. Leonard Mlčoch se narodil 2. května 1906 v Topolanech u Olomouce. Do obecné školy chodil v Hněvotíně u Olomouce. V letech 1920–24 studoval na státní české reálce v Olomouci. Ze čtvrté třídy reálky odešel na učitelský ústav do Olomouce, kde v r. 1928 vykonal zkoušku učitelské dospělosti. Zkoušku učitelské způsobilosti pro obecné školy vykonal 18. listopadu 1932, zkoušku z němčiny pro měšť. školy 15. dubna 1935, obě ve Slezské Ostravě. Dne 22. dubna 1937 se podrobil zkoušce způsobilosti pro měšť. školy ze IV. odboru. V době od 1. října 1928 do 1. dubna 1930 konal presenční službu vojenskou.

Od 1. dubna 1930 působil 8 let na Hlučínsku na obecných školách v Ludgeřovicích, Markvarticích a v Koblově. Od 1. července 1938 působí jako def. odborný učitel na zdejší měšť. škole.

Miloš Šrámek, výp. učitel. Dnem 15. září 1938 byl ustanoven na zdejší školu za nemocného odb. učitele Josefa Bartůňka výp. učitel Miloš Šrámek. Narodil se 6. listopadu 1914 v Kladně. Navštěvoval obecnou školu, čtyři třídy reálky a jednoroční učební kurs při I. škole chlapecké v Kladně. V letech 1930–34 studoval na státním čsl. koedukačním ústavě učitelském v Kladně, kde 18. června 1934 vykonal zkoušku učitelské dospělosti. Na tomtéž ústavě vykonal 4. dubna 1937 zkoušku učitelské způsobilosti pro obecné školy.

Ve šk. roce 1934–35 hospitoval na II. obecné škole dívčí v Kladně. Pak byl ustanoven učitelským praktikantem na II. měšť. škole chlapecké v Kladně. Jako výp. učitel působil na III. ob. škole dívčí v Kladně, na obecné škole v Přitočně, na I. ob. škole chlapecké v Kladně a na obecné škole v Rozdělově.

Dne 1. listopadu 1938 nastoupil opět odb. učitel Josef Bartůněk a výp. učitel Miloš Šrámek byl přidělen na obecnou školu ve Vrapicích.¹¹

¹¹ Později se však na školu vrátil a setrval zde dlouhá léta jako ředitel

Povolení poboček. Zemská šk. rada v Praze zřizuje výnosem ze dne 4. srpna 1938 č. I-2090/1 ai 1938 na dobu potřeby, nejdéle však na dobu šk. r. 1937–38¹² na měšť. škole 2 zat. třídy pobočné při 1. a 3. třídě a to jako třídy po zákonu nutné (§ 6 zák. číslo 226/1922 Sb. z. a n.)

Zřízení místa extra statum. Zemská školní rada v Praze zřizuje výnosem ze dne 12. září 1938 čís. I-1133/9 ai 1936 se souhlasem zemského úřadu v Praze při zdejší měšť. škole po dobu šk. r. 1938–39 jedno zatímní odb. místo učitelské extra statum.

Počet tříd a jejich umístění. Měšť. škola má 3 definitivní třídy postupné, 2 definitivní a 2 zatímní pobočky a IV. ročník, celkem 8 tříd, z nichž 7 jest umístěno ve školní budově a 1 mimo šk. budovu. Jest to třída III.B a jest umístěna v zasedací síni hostivické radnice.¹³

Výsledek zápisu. Ve šk. roce 1938–39 bylo zapsáno na měšť. škole celkem 337 žáků. Do I.A 48, do I.B 46, do I.C 47, do II.A 39, do II.B 49, do III.A 36, do III.B 32 a do IV. roč. 40 žáků.

Přidělení tříd. Třídními učiteli ustanoveni: v I.A Miloš Šrámek, v I.B Františka Cílková, v I.C Leonard Mlčoch, ve II.A Jindřich Nedvěd, ve II.B Anežka Zpěváčková, v III.A Jiří Geltner, v III.B Marta Hautová, ve IV. roč. Bohumír Kratochvíl.

Němčině vyučují: p. Jiří Geltner ve II.B, p. Leonard Mlčoch v III.A, v III.B a ve IV. ročníku, pí. Františka Cílková v I.B a v I.C, p. Jindřich Nedvěd v II.A a Marta Hautová v I.A.

Náboženství římskokatolickému vyučuje pí. Vlasta Fialová, československému vyučoval výp. učitel p. Jaroslav Kout do 31. října 1938, od 1. listopadu 1939 p. Jaroslav Smetana, zat. farář církve českosl. a českobratrsko-evangelického vyučují pí. Marie Culovská z Kročehlav.

Dívčím ruč. pracím a domácí nauce vyučuje pí. Marie Ungerová a v I.C pí. Anna Pilecká.

Pojištění žactva. Všechno žactvo zdejší školy jest pojištěno proti úrazu u Pražské městské pojišťovny v Praze.

Dorost Č. Č. K. Dorost Č. Č. K. má na zdejší škole 300 členů. Všechny třídy jsou třídami členskými a dostávají zdarma po 8 výtiscích „Lípy“ a „Naší práce“ a po 3 výtiscích „Radosti“.

Čtyři hodiny němčiny týdně. Z. š. r. v Praze povoluje výnosem ze dne 14. září 1938 č. I-1478/7 ai 1938 za souhlasu zemského úřadu, aby bylo na zdejší škole vyučováno jazyku německému v I. a II. ročníku ve 4 hod. týdně od počátku šk. r. 1938–39.

První výročí smrti presidenta Osvoboditele. Na den 14. září 1938 připadlo první výročí smrti presidenta Osvoboditele. Ve všech třídách byla učiněna smuteční vzpomínka a po ní vyslechlo žactvo smuteční tryznu a proslov ministra školství a národní osvěty dr. Emila Franke, který byl vysílán školským rozhlasem.

Podzimní historické události. Mobilisace. Největší naší hrdostí bylo, že po celých dvacet let trvání našeho obnoveného státu jsme žili v klidu a v pořádku. Bylo to tím těžší, že kolem nás bylo za tu dobu mnoho revolucí, převratů i občanských válek.

¹² Správně má být 1938/1939

¹³ Husovo nám. čp. 59, bývalá tzv. stará škola

Bohužel nebylo nám dopřáno, abychom žili v tomto klidu dále právě v jubilejním roce. Dne 21. září 1938 rozhodovala vláda republiky o požadavku vlády britské a francouzské, jež žádaly, aby byla Německu postoupena území obývaná převážně Němci. V této osudové chvíli prohlásili spojenci, že by nám nemohli pomoci. Naše vláda musela tedy ustoupit. Zpráva se rozletěla hned po celé vlasti. Občané uspořádali projevy pro armádu a republiku, ale nikde neporušili pořádek a klid. V pátek byly však požádány se strany Německa nové ústupky. Spojenci nám je nedoporučili a připravili se přispěchat nám na pomoc. Proto se naše vláda rozhodla učinit obranná opatření. Dne 23. září večer byli vyzváni rozhlasem a zvláštními vyhláškami všichni záložníci do 40 let, aby nastoupili k svým plukům. Z našeho učitelského sboru byl povolán p. Leonard Mlčoch.

Mnichov. Anglický ministerský předseda Chamberlain požádal ve středu 28. září italského ministerského předsedu Mussoliniho, aby svým vlivem přiměl říšského kancléře Hitlera k smírnému řešení sporu s Československem. Mussolini tomuto přání vyhověl. Říšský kancléř pozval pak předsedy vlád Anglie, Francie a Itálie k poradě do Mnichova.

V noci na pátek 30. září byla podepsána dohoda o tom, které kraje a jak budou Německu odevzdány. Proto rozhodnutí bylo pak hned ohlášeno vládě československé do Prahy, která na nátlak čtyř velmocí musela podmínky přijmouti.

V sobotu přijala vláda požadavek vlády polské, aby byla Polsku odstoupena pohraniční území s obyvatelstvem převážně polské národnosti.

O úpravě hranic s Maďarskem bylo jednáno dne 2. listopadu 1938 ve Vídni. Rozhodčími byli říšský ministr zahraničí von Ribbentrop a italský ministr zahraničí hrabě Ciano.

Celková ztráta republiky činí asi 41 000 km² a 4 879 000 obyvatel.

President dr. Ed. Beneš odstoupil. V demokratických státech je zvykem, že po velkých změnách uvnitř státu, po osudových událostech národních nastávají i změny ve vládě. Tak u nás odstoupila Hodžova vláda a vzdal se svého úřadu i president republiky. Stalo se tak 5. října 1938. Dr. E. Beneš, věrný spolupracovník a přítel Masarykův rozloučil se s národem vroucím proslovem, v němž nabádal k práci, svornosti a statečnosti a vyložil důvody, které ho přiměly k odstoupení. Ve svém proslovu pravil: „Odložte na čas všechny své spory a denní malé zájmy a spojte všecko úsilí k jedinému cíli: ke společné práci pro vlast.“ V závěru rozloučil se president slovy: „Přeji národu, aby se dočkal brzy lepších dnů, aby žil, vzrůstal a vzkvétal znovu jako krásná ratolest lidského rodu a jako jeden z ušlechtilých krásných národů evropských.“

28. říjen. Oslava státního svátku konala se letos pod dojmem vážných událostí, které tak krutě postihly náš národ. Den 28. října byl dnem pracovním. V první hodině vyučovací bylo vzpomenuo významu dne a pak pokračovalo vyučování.

Autonomie Slovenska. Dne 19. listopadu projednalo Národní shromáždění důležitý ústavní zákon, jímž byla schválena autonomie Slovenska. Slovenská vláda se bude starat o vnitřní záležitosti své země. Pro celou republiku bude společné Národní shromáždění, president a některé úřady, jako např. ministerstvo zahraničí, národní obrana, doprava a věci finanční, pokud se týkají celého státu. Tím byly uspokojivě splněny dávné požadavky Slováků a dán základ pro nové budování státu. Podobnou autonomii má také Podkarpatská Rus. Předsedou vlády slovenské jest Dr. Josef Tiso, předsedou vlády podkarpatské Msgr. Vološin.

Volba třetího presidenta republiky. Dne 30. listopadu 1938 se sešlo Národní shromáždění k volbě třetího presidenta republiky Československé. Tato volba byla víc než volbou hlavy státu. Byla symbolem, že po tragických událostech posledních dvou měsíců, jež tak hluboce zasáhly celý a tedy i náš ústavní život, nastává nové období budování státu. Nebylo již dříve tajno, že čestným úřadem prvního občana bude pověřen JUDr. Emil Hácha, první prezident nejvyššího správního soudu. Naprostá jednomyslnost, se kterou byla přijata jeho kandidatura a provedena volba, byla důkazem shody a svornosti představitelů politického života všech tří autonomních zemí Čechů, Slováků a Podkarpatorusů a tím i společné vůle všech tří národností.

President dr. E. Hácha se narodil 12. července 1872 v Trhových Svinech v již. Čechách. Vystudoval práva na Karlově universitě a r. 1925 se stal presidentem nejvyššího správního soudu.

Památný hrad pražský, sídlo českých králů a presidentů, oživil. Na hradě zavlála presidentská vlajka. Národ k ní vzhlíží s důvěrou. Věříme, že nás nový president povede k novému, lepšímu životu a k šťastnější budoucnosti. Věříme, že zvítězí heslo, které je napsáno na presidentské vlajce: Pravda vítězí!

Ošacovací akce. K vánočním svátkům koupila újezdní školní rada pro školu měšťanskou 29 dětem botky v ceně K 1 153. Obuv dostalo 7 žáků z Hostivice, 9 z Litovic, 6 ze Sobína, 3 z Jenče a 4 žáci z Chýně. Redakce Českého slova poslala 2 dětem boty, 2 žákům šaty a 1 žákovi kožený kabát. Okresní péče o mládež v Unhošti darovala škole 225 K, za které byly koupeny 3 žákům boty za 127 K, 1 žákyni šaty za 69 K a 1 dívce svetr za 29 K. Rodičovské sdružení přispělo újezdní školní radě na ošacovací akci částkou 200 K.

Josef Kýhos, odb. učitel. Od 7. ledna 1939 byl jmenován na naši školu jako přespočetný odb. učitel Josef Kýhos, který působil na státní měšťanské škole v Podbořanech.

Josef Kýhos se narodil 30. září 1908 v Lužné u Rakovníka, kde též vychodil obecnou školu. V letech 1921–28 studoval na státní reálce v Rakovníku. Po skončení studií na této škole podrobil se externí zkoušce doplňovací na státním učitelském ústavu v Žatci. Zkoušku učitelské způsobilosti pro obecné školy vykonal v r. 1933, zkoušku z němčiny pro měšť. školy v témže roce, zkoušku z francouzštiny v r. 1934 v Žatci. V r. 1935 se podrobil zkoušce způsobilosti pro školy měšťanské z III. odboru před zkušební komisí v Žatci.

Dráhu učitelskou započal 1. října 1932 na státní jednotřídní obecné škole v Dětaně v okrese podbořanském. Po 2 měsících byl přidělen na obecnou školu v Podbořanech, exposituru v Letově. Od 1. září 1935 působil na měšť. škole v Podbořanech. Po okupaci zněmčelého území evakuoval do Lužné a vypomáhal v úřadovně p. inspektora stát. škol. z Podbořan. Dekretem z. š. r. byl mu přidělen okres Kladno a okr. šk. výbor jej služebně přikázal na měšť. školu do Hostivice. Dnem 1. března byl ustanoven zatímním odb. učitelem na zdejší měšť. škole na uvolněném místě po odb. učitelce R. Kožušníkové.

Inspekce. Dne 20. ledna 1939 vykonal p. okr. šk. inspektor Jan Ryšavý na škole inspekci.

Odchod odb. uč. R. Kožušníkové. Dnem 31. ledna odešla dobrovolně ze školní služby odborná učitelka Růžena Kožušníková, která působila mnoho let na zdejší obecné a měšť. škole.¹⁴

Věra Povolná, výp. učitelka. Dne 7. března byla jmenována na měšť. školu výpomocná učitelka Věra Povolná.

¹⁴ Ve škole znovu působila v letech 1945–1957

V. Povolná narodila se 5. prosince 1918 ve Strakonících. Do obecné školy chodila ve Strakonících, do 4 tříd státní měšť. školy v Žatci. Ve šk. r. 1933/4–1936/7 vzdělávala se v I.–IV. roč. stát. čsl. koedukačního ústavu v Žatci. Zkoušku dospělosti vykonala na tomto ústavu dne 10. června 1937. V podzimním období 1937 podnikla zkoušku způsobilosti z jaz. německého pro měšť. školy.

Dne 15. února 1938 byla ustanovena Mšano vedlejší učitelkou němčiny na stát. měšť. škole v Postoloprtech. Na této škole učila do 10. října 1938. Od 10. října do 7. března 1939 byla bez místa, v důsledku zabránění území. Dne 7. března 1939 byla O. š. v. v Kladně ustanovena výp. učitelkou na zdejší měšť. škole.

89. narozeniny pres. Osvoboditele. Dne 7. března bylo ve všech třídách pietně vzpomenu to světlé památky zesnulého presidenta Osvoboditele. Vhodný proslov k žactvu učinili učitelé I. odboru.

Březen, měsíc historických událostí. Dne 14. března 1939 rozhodl se slovenský sněm, aby se Slovensko stalo samostatným státem. Tímto rozhodnutím skončilo dvacetileté soužití národa českého a slovenského v jediném státě, bývalé republice Československé. Po osamostatnění Slovenska byla od našich zemí oddělena Karpatská Ukrajina, a proto se prohlásila také za samostatný stát. V následujících dnech však vtrhlo na Podkarpatskou Rus maďarské vojsko a obsadilo ji.

Dne 14. března odjel president republiky dr. Emil Hácha s ministrem zahraničních věcí dr. Chvalkovským do Berlína k říšskému kancléři Adolfu Hitlerovi. Ještě v nočních hodinách byl podepsán akt o Protektorátu Čech a Moravy pod ochranou Německé říše. Od 6. hod. ranní dne 15. března započalo obsazování území Čech a Moravy říšským vojskem německým. Odpoledne přijel říšský kancléř na pražský hrad. Protektorem v Čechách a na Moravě jmenován byl Konstantin šl. Neurath.

Dne 21. března rozpouští státní president dr. Hácha Národní shromáždění. Jmenuje zároveň 50 členný sbor Národního souručenství. 24. března byla činnost všech politických stran a hnutí zastavena.

Patnáctý březen 1939 znamená pro náš národ nový historický mezník. Jsme si všichni vědomi, že od tohoto okamžiku ukládá nám doba nové povinnosti, že na každém z nás, kteří jsme věrnými Čechy, spočívá odpovědnost před dějinami. Zachováme si svoji čest. I malý národ uchová si svoji existenci, zůstane-li věren své tradici, zůstanou-li jeho příslušníci sobě věrni a hotovi k společným obětem. Vzájemná láska jednoho ke druhému a společná národní hrdost jsou ctnosti, kterými musíme imponovati celému světu. Naši rodnou řeč, naši národní svéráznost nám nikdo nevezme a bráti nechce. Musíme jen býti pevní a stateční, jak to řekl náš básník Jan Neruda.

Bude-li každý z nás z křemene,
je celý národ z kvádrů.

Stravovací akce. Stravovací akce trvala od 12. prosince 1938 do 16. dubna 1939. Vydáno bylo 1 967 polévek à 50 hal. Obnos na stravovací akci činil 983,50 K.

Dary škole. Rodičovské sdružení darovalo 300 K na stravovací akci, 200 K na ošacovací akci a 200 K na psací stroj pro IV. roč. Okresní péče o mládež v Unhošti darovala škole 225 K a redakce Slovíčka poslala k vánocům 2 páry bot, dvoje šaty a 1 kožený kabát.

Odchod pana insp. Ryšavého. V měsíci dubnu jmenován byl p. okr. šk. inspektor do Rokycan a na jeho místo nastoupil p. okr. šk. inspektor Karel Polánek, který byl inspektorem státních škol v Žatci.

Týden národního zdraví. Ve dnech 1.–7. května uspořádán byl Národním souručenstvím „Týden národního zdraví“. Žactvo naší školy zúčastnilo se tohoto týdne takto: V pátek 5. května vyslechli žáci rozhlasové zprávy věnované Týdnu zdraví a program věnovaný svátku matek. Téhož dne od 10–11 hod. byla doba věnována výchovné hodině národního zdraví a přehlídce zdravotních potřeb žactva. Na chodbách byly v době propagace národního zdraví vyvěšeny vhodné obrazy, které znázorňují péči o zdraví. Do všech rodin našich dětí byly rozdány letáky Č. Č. kříže o infekčních dětských chorobách a o zdravotní péči o děti školního věku.

Slavný pohřeb K. H. Máchy. Dne 6. a 7. května 1939 konal se v Praze slavný druhý pohřeb básníka Karla Hynka Máchy, jehož ostatky byly loňského roku v říjnu převezeny z Litoměřic do Prahy. Desetitisícové zástupy Čechů proudily k rakvi slavného básníka, jež byla vystavena v Pantheonu Národního musea a obklopena krásnými květinovými věnci. V sobotu 6. května po páté hodině odpolední byla rakev vezena Prahou, jež byla vyzdobena bohatstvím státních vlajek. Davy občanstva v hlubokém tichu sledovaly poslední básníkovu cestu rodným městem. V neděli 7. května se konaly na Vyšehradě slavnostní bohoslužby a odpoledne doprovodili čeští spisovatelé básníkovy ostatky k hrobu. Nad hrobem promluvil básník generál Rudolf Medek. „Jsi mezi svými,“ řekl, „a duše velkých mrtvých našeho národa Tě vítá s tou láskou, kterou Ti věnoval vždy náš lid.“ Dojemná slavnost byla zakončena hymnou „Kde domov můj“. Zástupy procházely kolem hrobu až do pozdního večera a zasypávaly jej jarním kvítím.

Konec škol. roku. Školní rok byl zakončen dne 24. června 1939.

Karel Poláček
23.V.1940

Školní rok 1939–40.

Zahájení šk. roku. Školní rok 1939/40 byl zahájen učitelskou poradou v pátek dne 1. září 1939. Ředitel školy přivítal nové členy učitelského sboru odb. učitele Františka Pěkného, odb. učitele Aloise Andrle, odb. učitele Václava Prečnera a učitelku dom. nauk Annu Vackovou.

Frant. Pěkný, odb. učitel. František Pěkný se narodil 9. dubna 1891 v Drachkově v okrese sedlčanském. Obecnou školu navštěvoval v letech 1897–1902 v rodišti, měšťanskou v letech 1902–1905 ve Voticích. V letech 1909–1911 absolvoval státní průmyslovou školu v Praze, oddělení strojnické. Roku 1912 byl odveden a strávil pak nepřetržitě 7 let na vojně, za světové války byl v poli. V roce 1919 účastnil se kursu pro učitele rusínských národních škol v Užhorodě. V červenci r. 1920 složil zkoušku učitelské dospělosti v Užhorodě a byl od 1. září t. r. ustanoven zatímním učitelem na rusínské obecné škole ve Velkém Berezném. V r. 1923 vykonal zkoušku učitelské způsobilosti pro školy národní v Užhorodě a v r. 1924 pro školy měšťanské z III. odboru také v Užhorodě. 1. února 1924 byl ustanoven zatímním odb. učitelem na měšť. škole ve Velkém Berezném. 1. září 1928 byl přeložen na rusínskou státní měšť. školu v Mukačevě a dne 1. září 1937 nastoupil na definitivní místo při čsl. měšťanské škole tamtéž. 4. listopadu 1938 opustil Podkarpatskou Rus a dnem 1. září 1939 byl ustanoven zatímním odborným učitelem na zdejší měšť. škole.

Alois Andrlé, zatím. odb. učitel. Alois Andrlé narodil se 25. dubna 1912 v Černém Kostelci v okrese českobrodském. V letech 1918/23 chodil do obecné školy na Kladně, v letech 1923–27 do státní reálky také na Kladně. V letech 1927–31 navštěvoval kladenský státní koedukační ústav učitelský, kde v roce 1931 maturoval. V září 1931 byl ustanoven jako výpomocný učitel na II. měšť. škole chlapecké na Kladně, v roce 1932–33 působil na obecné škole ve Dříně a v letech 1933–1935 na obecné škole U Floriana v Kladně, kde byl jmenován učitelským čekatelem a definit. učitelem podle § 4. V září roku 1935 působil na měšť. škole v Kročehlavech a 1. října 1935 nastoupil odtud dvouletou presenční službu vojenskou. Po návratu roku 1937 byl ustanoven na dívčí měšť. škole v Unhošti, na níž působil 2 roky. V té době byl jmenován zatímním odborným učitelem.

V letech 1931–1933 absolvoval Školu vysokých studií pedagogických v Praze. Roku 1933 vykonal zkoušku učitelské způsobilosti pro obecné školy a roku 1934 zkoušku učitelské způsobilosti pro měšť. školy z I. odboru.

Václav Prečner, zatím. odb. učitel. Václav Prečner se narodil 14. dubna 1908 v Praze. Od roku 1914 chodil do obecné školy v Kladně. Od roku 1919 studoval na státní reálce v Kladně, kde se podrobil v roce 1926 zkoušce maturitní. Po splnění vojenské povinnosti vykonal roku 1932 doplňovací zkoušku učitelské dospělosti na státním koedukačním ústavu učitelském v Kladně, kde rovněž v roce 1934 vykonal zkoušku učitelské způsobilosti pro obecné školy a v roce 1936 zkoušku způsobilosti pro měšťanské školy z I. odboru.

Od roku 1932 působil na slovenských státních školách v Horních Krškamech a v Blesovicích, odkud byl v roce 1936 přeložen na obecnou školu ve Velkém Přítočně. Po krátkém období, kdy působil na II. měšť. škole chlapecké v Kladně, byl přeložen na měšť. školu smíšenou v Hostivici.

Anna Vacková, zatím. učitelka dom. nauk. Anna Vacková se narodila dne 2. prosince 1898 v Tatobitech v okrese semilském. Do obecné školy chodila v Tatobitech a v České Křemži, v okrese krumlovském. Tamtéž chodila i do měšťanské školy. Navštěvovala Rodinnou školu v Českých Budějovicích a v letech 1920–1922 ústav pro učitelky domácích nauk rovněž v Českých Budějovicích. Zkoušku učitelské způsobilosti pro měšťanské školy po absolvování přípravného kursu vykonala dne 7. dubna 1930 v Praze.

Na první učitelské místo nastoupila 1. září 1922 v Souticích v okrese benešovském, kde působila zatím 4 roky. V té době učila ½ roku na obecné škole v Trhovém Štěpánově, odkud se dostala na státní školy ve zněmčeném území na Podbořansku. Působila 1 rok na obecné škole v Žihle a 4 roky zatím na měšťanské škole tamtéž jako definitivní učitelka podle § 4. Od 1. září 1931 byla jmenována na definitivní místo na měšťanské škole v Ploskovicích v okresu litoměřickém. Od 1. září 1932 byla ustanovena definitivně na měšťanskou školu v Mariánských Lázních, kde působila až do září 1938. Po okupaci zněmčeného území evakovala do Unhoště. Od 1. ledna 1939 byla O. š. v. ustanovena zatím na měšť. škole dívčí v Unhošti a od 1. září 1939 zatím na měšť. školu smíšenou v Hostivici.

Povolání poboček. V roce 1939/40 byly výnosem zem. šk. rady v Praze ze dne 11. srpna 1939 č. I-1724/1 z r. 1939 povoleny 3 zatímní třídy pobočné nejdéle na rok 1939/40.

Zřízení místa extra statum. Zemská školní rada zřídila výnosem ze dne 8.VIII.1939 č. I-1133/11 ai 1936 s generálním souhlasem Zemského úřadu v Praze při zdejší škole po dobu škol. r. 1939/40 jedno zatímní místo odborného učitele extra statum.

Počet tříd a jejich umístění. Měšťanská škola má 3 definitivní třídy postupné, 2 definitivní a 3 zatímní pobočky a IV. ročník, celkem 9 tříd, z nichž 8 jest umístěno ve školní budově a 1 mimo školní budovu. Jest to třída III.A a jest umístěna v zasedací síni hostivické radnice.

Výsledek zápisu. Ve školním roce 1939/40 bylo zapsáno na měšťanské škole celkem 343 žáků. Do I.A 48, do I.B 49, do I.C 48, do II.A 36, do II.B 37, do II.C 37, do III.A 33, do III.B 40 a do IV. ročníku 16 žáků.

Přidělení tříd. Třídními učiteli byli ustanoveni: v I.A Alois Andrlé, v I.B Václav Prečner, v I.C František Pěkný, v II.A Josef Kýhos, v II.B Františka Cílková, v II.C Leonard Mlčoch, v III.A Jindřich Nedvěd, v III.B Anežka Zpěváčková, ve IV. ročníku Marta Hautová.

Němčině vyučují: p. Josef Kýhos v II.A, III.A a v III.B, p. Leonard Mlčoch v I.A, v I.B, v II.B, v II.C a ve IV. ročníku, p. Václav Prečner v I.C.

Náboženství římskokatolickému vyučuje p. Miroslav Horák, kandidát učitelství,¹⁵ českomoravskému p. Jaroslav Smetana, zatímní farář církve českomoravské a česko-bratrsko-evangelického pí Marie Culovská z Kročehlav.

Dívčím ručním pracím a domácí nauce vyučuje pí Anna Vacková a v I.C pí Růžena Dejmalová.

Pojištění žactva. Všechno žactvo zdejší školy jest pojištěno proti úrazu u Pražské městské pojišťovny v Praze.

¹⁵ Pozdější učitel a ředitel na hostivické škole

Dorost Č. Č. kříže. Dorost Č. Č. kříže má na zdejší škole 263 členy. Všechny třídy jsou třídami členskými a dostávají zdarma po 9 výtiscích „Lípy“ a 9 výtiscích „Naší práce“ a po 3 výtiscích „Radosti“. Vedoucí Dorostu je pan Jindřich Nedvěd.

Odchod pana Jos. Bartůňka. Dnem 1. prosince 1939 byl přeložen ze zdejší měšťanské školy pan Josef Bartůněk na měšť. školu chlapeckou do Unhoště. Z jeho vyučovací povinnosti převzala 14 hodin týdně učitelská praktikantka Johanka Jelínková a další hodiny byly přiděleny ostatním členům učitelského sboru.

Zavedení povinné němčiny. Ve školním roce 1939/40 byla dosud nepovinná němčina zavedena povinně ve všech třídách měšť. školy po 4 vyučovacích hodinách v týdnu.

Stravovací akce. Stravovací akce trvala od února 1939 do konce měsíce dubna 1940. Vydáno bylo 1 879 porcí polévek à 50 h a 337 à 25 h. Obnos na stravovací akci činil 1 023,75 K.

Ošacovací akce. K vánočním svátkům koupila újezdní školní rada pro školu měšťanskou chudým dětem 40 párů bot v ceně 1 923 K. Při podělování bylo přihlíženo ke skutečné potřebě žactva ze všech obcí školního újezdu.

Rodičovské sdružení přispělo na stravovací a ošacovací akce 450 K.

Dary škole. Okresní péče o mládež v Unhošti darovala škole v tomto školním roce pro chudou školní mládež 6 obleků, 2 zimníky a 20 m látky na šaty pro 6 dívek.

Hostivická záložna v Hostivici darovala na zakoupení projektoru Agfa na úzký školní film 250 K, Městská spořitelny v Unhošti také 250 K a Okresní záložna v Unhošti 200 K. Dárcům byl zaslán poděkovací přípis.

Prázdná ve škole. Od 15. září do 9. října bylo na škole prázdná pro dětskou obrnu. Pololetní prázdniny v tomto školním roce byly prodlouženy pro nedostatek uhlí do konce měsíce února 1940.

Oslava zřízení Protektorátu Čechy a Morava. Výročí zřízení Protektorátu Čechy a Morava bylo na zdejší škole důstojně vzpomenu. V pátek dne 15. března 1940 byl žactvu v první hodině vyučovací přečten třídními učiteli jednotný proslov k tomuto dni. Při této příležitosti byl žactvu v celém znění připomenut výnos o. š. v. z 1. prosince 1939 č. 13763 o povinné úctě k symbolům Německé říše (výnos Mšano z 23.XI.1939 č. 149270/39-I/1a a výnos prezidia z. š. r. ze dne 27.XI.1939 č. 4709). Po školní oslavě bylo prázdná.

Oslava 51. narozenin Vůdce a říšského kancléře. V pátek dne 19. dubna 1940 v poslední hodině vyučovací bylo vzpomenu 51. narozenin Vůdce a říšského kancléře Adolfa Hitlera. Páni třídní učitelé přečetli žactvu jednotný projev k tomuto dni a obsah jeho žákům náležitě vysvětlili. V den výročí Vůdcových narozenin 20. dubna bylo na škole prázdná.

Inspekce. Dne 23. května 1940 vykonal pan okresní školní inspektor Karel Polánek na zdejší škole inspekci.

Konec školního roku. Školní rok 1939/40 byl ukončen v pátek dne 28. června 1940.

Květen 1945.

V roce 1940 byla tato kniha na vyšší rozkaz řed. Jos. Mansfeldem zabalena a zapečetěna. V uzamčené skříni odpočívala s vyřazenými knihami učit. a žákovské knihovny do května 1945, kdy také jako celý národ byla ze svého zakletí vysvobozena. Za ní musela býti pořizena kronika nová, do níž od 1. září 1940 až do konce dubna 1945 zapisoval zat. ředitel František Pěkný. Tuto kroniku 30. dubna odkládá, aby pokračoval v této osvobozené kronice.

Protože květnové dny byly pro náš národ opravdovými májovými dny svobody, v nichž se sběhlo v naší škole, v naší dědině a v okolí tolik událostí, z nichž se tato svoboda rodila, že pokládám za svoji povinnost tyto události aspoň stručně zaznamenati.

1. máj byl i tentokráte slaven volným dnem, ale již bez řečí a okázalostí.

Odpoledne 4. května odstraňovaly se v Praze německé nápisy. Večer po příjezdu dělnictva z Prahy odstraňovaly se německé nápisy i v Hostivici.

V sobotu 5. května v 6:45 hod. objevila se 1. českosl. vlajka vysoko nade mlýnem; po tomto příkladu byla čsl. vlajka vyvěšena na radnici, což bylo signálem pro vyvěšení vlajek na ostatních domech.

Protože ve škole čsl. vlajky nebylo, vyvěsil jsem se školníkem alespoň vlajku protektorátní a na druhý stožár vlajku komunistickou, vzniklou stržením hákového kříže z vlajky hitlerovské. Tak byla na škole vyvěšena 1. komunistická vlajka, a to ještě za přítomnosti překvapených němec. vojáků, kteří byli ubytováni ve škole (150 v.). Vlajka byla na stožáru sotva 15 minut. Německý voják na rozkaz nadporučíka ji strhnul. Prošlo to bez následků, protože vojáci byli bezradní a pobíhali po škole jako zmatení. Mezitím se před radnicí shromažďovali občané a v hloučcích debatovali o stávající situaci.

Před 11. hodinou se z radnice a fary vyrojili pořadatelé, ustanovení národním výborem, a žádali, aby se dav rozešel. Zbraně schopní byli posláni do předsíně fary, kdy byly tvořeny čety, aby byly v pohotovosti pro případ možného zásahu.

O půl jedné po zprávách počal hlasatel pražského rozhlasu volati zoufale o pomoc proti esesákům, kteří útočili na budovu rozhlasu.

As ve 2 hodiny projížděli 4 dobrovolníci z Úhonic autem přes Hostivice směrem ku Praze. Byli před hostincem U Koruny zastaveni německou hlídkou a po vystoupení všichni zastřeleni.

Bylo po radostné náladě, vznikla nervosita a bezradnost. Velitel zdejší posádky vyhrožoval pro zradu vypálením obce, zakázal shlukovat se na ulicích a po 9. hodině večer zakázal pod trestem smrti vycházeti z domu.

V 17 hodin odešli vojáci ze školy v polní výzbroji směrem k Sobínu. Asi 10 vojáků zůstalo ve škole. Po naložení zavazadel a zásob na několik aut opustili o 1/2 22. hodině školu. Zanechali ji v největším nepořádku se značným množstvím zásob oděvu a vojen. výstroje. Šel jsem ihned na radnici hlásit tuto situaci nár. výboru, kromě hlídače Fouska nikoho tam nebylo. Prošel jsem Hostivicemi až k nádraží, všude mrtvo, nikde živé duše, jistě pod vlivem oné hrozby. Rozkázal jsem školníkovi, aby zamknul školu.

Večer a v noci přicházelo rozhlasem stálé volání o pomoc. V neděli ráno 6.V. volání byli i Vlasovci. Ku 12. hodině přicházely zprávy, že se blíží od Berouna. Konečně po 14. hodině se objevily první sledy na silnici od Dušník ku Praze. Záhy bylo slyšeti střelbu. Vyběhl jsem na nezakrytou půdu šk. budovy a pozoroval jsem boj. Začala právě ostřejší palba z baterie polních děl umístěné u Dlouhé míle na přejezdějíci vozidla po dušnické silnici. Záhy nad touto silnicí řádila také německá letadla. Bylo viděti několik hořících vozidel, která byla zasažena. K večeru kolem 19. hodiny objevila se na polích mezi Sobínem a Zličínem rota (150 m.) Němců, ustupujících k Peterkovu mlýnu a ustupovala dále k letišti. Na tomto ústupu je pronásledovala palba 2 polních děl Vlasovců. V té době za Palouky stál německý pancéřový vlak, když přesný zásah Vlasovců přerušil železniční trať, vrátil se na nádraží do Hostivice, aniž vystřelil.

Ustupující něm. vojáci obsadili připravené zákopy na okraji letiště. Vzpomenutá 2 děla páčila na ně a později rozptylovala střely po stanovištích letadel, z nichž některá byla zasažena a 2 zapálena.

V nastalé noci vřava válečná utichla a nastal klid před bouří. Večer se několik vojáků (něm.) vrátilo do školy, odtrhli zámky ze dveří uzamčených z rozkazu nár. výboru, nedbali přítomné strážce, napakovali se součástkami prádla a odešli zase na letiště.

V pondělí 7.V. v 8 hodin objevila se hlídka Vlasovců na náspu smíchovské železnice a prolížila se až k viaduktu nad silnicí u Hostivice. Hlídka ustoupila do úvozu cesty před strážním domkem. Zde pak na ně nesnesitelně útočily něm. letadla-turbíny. 4 vojáci z hlídky padli.

Před polednem se v Hostivici objevili slabší skupiny Vlasovců doprovázené partyzány a ozbrojenými občany sousedních vesnic. Jim na pomoc byli voláni obecním rozhlasem zbraně schopní muži. Byla nám ku srazu vykázána panská stodola. Utvořily se 4 čety po 15–20 mužích. Každá četa měla jednu neb dvě pušky s několika patronami. Říkalo se, že se jelo pro pušky ku štábu Vlasovců, ale čekalo se marně. Mezitím řádily německé turbíny, snášejíce se ostřelovaly podezřelá místa v Hostivici a okolí. Po 13. hodině vyšel z nás železničář Šteiner z Litovic před vrata stodoly, byv zasažen střelou turbíny do hlavy, skončil v několika minutách. Protože nám stodola neposkytovala veliké bezpečnosti, přesídlily čety do klenutých místností.

Mezi tím skupiny Vlasovců obsadili mlýn, nádraží, zbrojnici a Zadákovu továrnu a z jejich poschodí a střech ostřelovali letiště. Němci za to rozpoutali zběsilou palbu na tato místa z flaků. Z baterie polních děl umístěné za Dlouhou mílí nad Kněževsí spustili rozptylnou palbu šrapnelů po celé Hostivici. Jejich zvukové efekty byly hroznější jak skutečné účinky.

Asi v 16 hodin byla na dvou místech zasažena střecha panského kravína, uskladněné tam seno se vzňalo. Naše četa v nejzuřivější palbě byla poslána hasit. Na místo doběhlo jen 5 osob, ostatní se hrdinně ztratili. V hašení pomáhal i tamní dvorský personál. Pro prudkou palbu bylo často nutno hašení přerušovati. Slečna Magda [...], prodavačka z mlékárny svojí neohrožeností a statečností byla nám všem příkladem, takže se nám asi za 2 hodiny podařilo oheň uhasiti.

Asi v pět hodin byla zapálena Zadáková továrna. Vznícením asfaltových látek vznikuvší dým zahalil celý Nouzov. Vyhořela polovina budov této továrny. Kromě toho vyhořel dům vdovy Kalousové proti topírně. Vážnějších škod demolov. utrpělo několik domků v Nouzově, v ulici Rašínově,¹⁶ Justovi, Neradovi, mlýn, nádraží, radnice, kostel a škola, u které

¹⁶ Nyní Študentova ulice

prorazil šrapnel dvě zdi nejhořejší severozápadní třídy a druhý prorazil střechu na třech místech, rozdrtil několik krokvic, projel zdi schodiště a nevybuchnuv spadl na schodiště u půdy.

Slabšími zásahy, rozbitím tašek a oken bylo postiženo velké množství budov v Hostivici. Palbu vzpomenuých děl zesiloval pancéřový vlak, stojící na železnici ke Středoklukám.

Pod účinkem děsivé kanonády a střelby strojních pušek opustili Vlasovci Hostivici, ale večer se opět vrátili a přesunuli hlavní tlak na letiště ze západu od Jenče.

Za soumraku palba ustala. Ve škole, kde byl umístěn lazaret Č. Č. K. leželo 5 raněných, které ošetřoval Dr. Houba. V kanceláři správy obecné školy byl uložen p. Tachym,¹⁷ obč. z Litovic, který zemřel po průstřelu krku.

V noci z pondělka na úterý 7.V.–8.V. byli Němci zahnáni útokem Vlasovců od Jenče z části ke Středoklukám a z větší části utekli ku Praze a v Šárku. V úterý 8.V. byl již v Hostivici úplný klid. Místní národní výbor měl nyní starosti se stavěním hlídek k voj. trofejím a zásobám, které Němci zanechali ve škole, ve zbrojnici, na letišti a v okolí. Vojenská výzbroj svázela se do fary, zásoby a oděv do školy.

V úterý odpoledne byl jsem zařazen do hlídky za kasárny na silnici ku Kněževsi. Zde měl jsem příležitost viděti desítky rozbitých nebo spálených letadel, která nás kdysi znepokojovala. Teď tu ležely v nepořádku poslední trosky do nebe vychvalované německé vzdušné flotily.

V podvečer jsme slyšeli neslýchané dunění těžké kanonády od severozápadu, snad od Drážďan. Vlasovci odtáhli od Prahy směrem k Plzni, aby se tu vzdali Američanům. Praha marně volala americké a anglické hloubkové letce na pomoc.

Po půlnoci z úterka na středu 9.V. o 2. hodině byli jsme vyplašeni střelbou raket a brzy pak blížícím se rachotem tanků od Slaného. Byli jsme v rozpacích, nevědouce, co je to za tanky. My dvanáctičlenná hlídka byli jsme vyzbrojeni 2 puškami. Tanky od Kněževse přejížděly již Dlouhou míli. Kolega Pexa vypravil se s obezřetností k silnici a za několik minut přinesl radostnou zprávu, že to jsou ruské tanky. Rachot jedoucích tanků trval déle jak hodinu. Nastalo svítání a poslední dva tanky se zastavily mezi krajními stromy Dlouhé míle a budovami letiště a zahájily palbu směřující do Šárky a k Nebušicím. Tato střelba způsobila v Hostivici nový poplach, který se proměnil v radost, když se rozneslo, že jsou to již skutečně ruské tanky.

Pod tíhou tohoto překvapení byli Němci v Praze přístupni k příměří, které před tím odmítali. Byl jim poskytnut volný průchod a odchod s lehkými zbraněmi směrem na západ a jih. Hostivicemi o 10. hodině projelo asi 20 nákladních aut naplněných vojskem. Dali se přes Litovice směrem k Hájků, aby nepotkali blížící se ruské tanky od Kladna.

K uvítání tankových oddílů byli svoláni v 11 hodin občané místním rozhlasem.

Nepopsatelný jásot vítal první a další formace tanků rudoarmějců, kteří jedouce pomalu, tiskli podávané ruce a doobrosrdčně se usmívající opětovali pozdravy. Tanky a příslušné vozy byly přeplněny mládeží, kterou ochotně na cestě přijímali.

Ve čtvrtek a v pátek bylo pokračováno ve svážení válečného materiálu do farního dvora. Hlídky již byly plně vyzbrojeny a oblečeny. Zde neopatrností při prohlídce protipancéřové pěsti byl velmi těžce raněn bratr p. faráře Hájků, který při převozu do nemocnice zemřel.

¹⁷ Správně Tamchyna

Týž den 10.V. zemřel Jaroslav Suchánek, šofer z Litovic, byv udeřen do hlavy výzbrojní součástkou při skládání z panc. auta.

V pátek se již občané vraceli k práci. Rusové, kteří přejížděli ve všech směrech na vozech, tancích, osobních a nákladních autech nebudili již tak velkou pozornost. Tu a tam vodění němečtí zajatci budili jen škodlivou útrpnost pro svoji skleslost a zbědovanost.

V sobotu 12.V. odpoledne Litovická obec vystrojila svým třem padlým hrdinům Štajnerovi, Tachymovi¹⁸ a Suchánkovi slavný pohřeb s církevními obřady katolickými a československými současně z Masarykova parčíku¹⁹ doprovázený hudbou a nebývalou účastí občanstva a spolků. Po tomto pohřbu byli pak též na litovickém hřbitově pohřbeni slavně 4 Vlašovci bez účasti svých kamarádů. Leží v společném hrobě, mezi vchodem a kaplí.

Čest budiž památce všech těchto hrdinů, kteří položili životy za nás a naši svobodu!

Korunou významných dnů našeho osvobození byla středa 16. května. Tehdy o 18. hodině projel Hostivici náš drahý president Dr. Eduard Beneš se svojí p. chotí, aby navštívil hrob pres. T. G. Masaryka v Lánech.

Po ohlášení jejich průjezdu místním rozhlasem sešlo se veškeré obyvatelstvo Hostivice a Litovic a kolem hlavní silnice utvořilo hustý špalír, květinami a praporky nadšeně zdravilo svého milovaného presidenta, jehož auto zpomalilo jízdu.

Dne 28. května byly oslaveny 61. narozeniny p. pres. Dr. E. Beneše šk. akademií s prolovem ředitele, která byla doplněna slavnostní relací pražského rozhlasu.

Vyučování v tomto šk. roce trpělo tolik, že tomu není u nás příkladu.

Od září do 21. prosince se sice vyučovalo plynule, ale bylo rušeno střídavým nasazováním učitelů do vál. průmyslu a hlavně poplachy před stupňovanými nálety amerických leteckých svazů a anglických jednotlivých letadel, která velmi často útočila na nedaleké letiště.

Od 22. prosince do 10. ledna trvaly vánoční prázdniny, které byly pro nedostatek uhlí prodlouženy do 4. dubna. Po 4 dnech vyučování dne 9. dubna obsadil školu německý letecký pluk turbínových letadel. Žáci dostávali týdenní domácí úkoly.

Po dramatických událostech květnových dnů byla školní budova řádně vyčištěna a v pátek 18. května bylo vyučování v osvobozené škole slavnostně zahájeno. Ale již 29. května obsadil šk. budovu pluk ruských tankistů, který tu setrval do 30. července.

Po předběžném vyčištění 2. poschodí zahájili jsme dne 9. července vyučování ve třídách, které trvalo jen 3 dny, protože 12. července se na zdejší okrese končil šk. rok.

Chaotické poměry vyučování se u nás zhoršily revolučním nařízením, jímž se všechno žactvo 6., 7. a 8. šk. roku obecných škol přeřadilo na školu měšťanskou. My jsme je mohli povolati až 24. června, kdy jsme pro vyučování získali tělocvičnu a sokolské hřiště.

Z těchto žáků byly zřízeny pobočky: II.B se 46, III.B se 44 a IV.C s 28 žáky.

Bilance ve vyučování a také ve vědomostech žactva v tomto šk. roce byla velmi slabá, ještě horší byla u žáků překotně přeřazených z obecných škol. Konečná klasifikace jejich prospěchu musela být velmi blahovolná. Vysvědčení byla vydána 12. července a tím byl šťastně ukončen nejkritičtější a nejdramatičtější školní rok 1944–45.

¹⁸ Správně Tamchyna

¹⁹ Park T. G. Masaryka

Školní rok 1945–46.

Zahájení školního roku. Školní rok 1945–6 byl zahájen učitelskou poradou v pondělí dne 3. září 1945.

Povolání ředitele Josefa Mansfelda k výkonu služby. Josef Mansfeld, def. ředitel měšť. školy, který byl v době okupace výn. z. š. r. pro Čechy v Praze čís. II.B/830/1 ai 1941 jako legionář pensionován z moci úřední dnem 1. dubna 1941 podle nařízení říšského protektora, byl výn. zem. školní rady v Praze čís. II-C-112/1 ai 1945 opět povolán k výkonu služby na měšť. škole v Hostivici a jako nejstarší člen sboru převzal od zat. ředitele Františka Pěkného, který ze zdravotních důvodů zažádal o dovolenou, vedení školy.

Přeložení do pohraničí. Ředitel školy Jos. Mansfeld rozloučil se s odb. učiteli Josefem Kýhosem a Františkem Vrtalem a učit. dom. nauk Annou Vackovou, kteří byli k vlastní žádosti přeloženi do pohraničí.

Odchod na cizí okres. Odb. učitel Leonard Mlčoch, jemuž učit. sbor pro jeho nevlástecké chování se po dobu okupace a jeho přátelský postoj k říši zakázal vstup do školy, se do školy nedostavil a výměnou místa s odb. učitelem Vladimírem Kovářem přešel na okres strakonický.

Začátek školního roku byl ve znamení velikého nedostatku učitelských sil, který byl teprve během měsíce září doplněn do náležitého stavu.

Květosl. Karbanová, výp. učitelka. Květoslava Karbanová narodila se dne 31.III.1924 v Kročehlavech. Obecnou školu navštěvovala v Kročehlavech a 1 rok chodila do měšť. školy v Kladně. V letech 1936–44 studovala na státním čsl. reál. gymnasiu v Kladně. Před maturitou byla totálně nasazena do Poldiny huti, kde pracovala až do konce války. Maturitní vysvědčení obdržela na základě osvědčení v pracovním nasazení. V době od 23.VII. do 25.VIII.1945 navštěvovala prázdninový kurs pro abiturienty středních škol k přípravě na učitelství. Po absolvování kursu podrobila se 30.VIII.1945 zkoušce dospělosti na učit. ústavě v Kladně. Od 1. září 1945 byla ustanovena výpom. učitelkou na měšť. škole smíšené v Hostivici.

Ludvík Vrba, výp. učitel. Ludvík Vrba narodil se dne 11.VII.1922 v Motyčíně. Obecnou školu navštěvoval v Hnidousích a v l. 1933–41 vychodil reálné gymnasium v Kladně, kde maturoval dne 9.V.1941. Dne 1.VIII.1941 nastoupil místo v Okresní nemoc. pojišťovně v Kladně. Úřadem práce byl dne 19.X.1942 přikázán na důl Mayrau, kde pracoval v různých funkcích až do konce války. Po revoluci byl povolán zpět na Okr. nem. pojišť. a odtud nastoupil dne 25. září 1945 školní službu na zdejší škole do 11. října, kdy byl povolán do vojenské akademie v Hranicích.

Josef Kostka, výp. učitel. Josef Kostka, výp. učitel, narodil se 22.II.1925 v Praze. Obecnou školu vychodil v Praze XI. a od 4. září 1936 studoval na reálce v Praze XI. Následkem restrikce žactva musil po absolvování VI. třídy opustiti ústav a od 4.IX.1942 navštěvoval obchodní školu. Když tato byla v pololetí zavřena, byl totálně nasazen u fmy Junkers a Aradu a přeškolen na kresliče. Po revoluci dne 25.V. 1945 byl přijat do VIII. tř. reálného gymnasia v Praze XI., kde dne 1. října 1945 maturoval. Od 1. října 1945 ustanoven byl výpomocným učitelem na zdejší škole.

Vladim. Kovář, odb. učitel. Vladimír Kovář narodil se dne 16. května 1912 v Kunštátě, okr. Boskovice na Moravě. Obecnou školu a gymnasium vychodil v Písku, kde r. 1931 maturoval. Zkoušku učitelské dospělosti vykonal na učit. ústavě v Bratislavě v červnu r. 1932 a zkoušku učit. způsobilosti pro obecné školy z jara r. 1935 na učit. ústavě v Soběslavi. Na podzim r. 1937 složil zkoušku učit. způsobilosti pro měšť. školy ze IV. odboru.

Působil na obecné škole laz Rohozná v Brezna (Slovensko) a na školách okresu píseckého a strakonického. Začátkem škol. r. 1938/39 byl jmenován zastupujícím a později zat. odb. učitelem na měšť. škole ve Strakonících. R. 1942 byl ustanoven přiděleným odb. učitelem při okr. škol. výboru ve Strakonících, kde působil s přestávkou, vzniklou nasazením do strakonické zbrojovky, až do 30. srpna 1945. O prázdninách téhož roku z důvodů studijních požádal o zproštění ze svého dosavadního místa a výměnou místa s odb. učit. Leonardem Mičochem nastoupil dne 22. září 1945 na své nové služební místo na měšťanské škole v Hostivici.

Růž. Kožušníková, odb. učitelka. Růžena Kožušníková, odb. učitelka, po odchodu ze školní služby s odbytným dne 31. ledna 1939, znovu nastoupila službu školní na zdejší škole, na níž působil od jejího založení, t. j. od r. 1921.²⁰

Marie Pěkná, uč. dom. nauk. Marie Pěkná narodila se 5. února 1890 v Hnojnicích v okr. bílinském. Obecnou školu navštěvovala v Mostě a zkoušku z učiva měšť. školy a jednoroč. učeb. kursu vykonalala [...]. Vyučila se šití šatů a po složení tovaryšské zkoušky šila soukromě. Učila se také 1 rok vaření v Lounech. V r. 1920 účastnila se kursu pro učitelky dívčích ručních prací a dom. nauk v Užhorodě. R. 1922 vykonalala zkoušku učit. způsobilosti pro obecné školy a r. 1924 zkoušku učit. způsobilosti pro měšť. školy, obě v Praze. V Užhorodě vykonalala r. 1924 zkoušku učit. způsobilosti pro ukrajinské měšť. školy.

Působilala od 1. září 1920 do 31. srpna 1928 na obecné a měšť. škole ve Vel. Berezném a od 1. září 1928 do 4.XI.1938 na čsl. měšť. škole v Mukačevě. Dne 4.XI.1938 po vídeňské arbitráži opustila Podkarpatskou Rus a byla ustanovena od 1. dubna 1939 na měšť. škole v Chlumu, v okr. sedlčanském. Dne 30. října 1939 byla propuštěna ze školní služby s odbytným. Po převratu byla opět dne 1. října 1945 ustanovena na zdejší měšť. škole.

Johanka Jupová-Jelínková, učit. čekatelka. Johanka Jupová-Jelínková působilala na zdejší škole ve škol. r. 1937/38 a po působení na obecných školách v Jenči a Hostivici, nastoupila dne 1.XI.1945 na měšťanskou školu opět v Hostivici.

Počet tříd a jejich umístění. Měšťanská škola má 3 def. třídy postupní, 2 def. pobočky, 2 zat. pobočky a jednoroč. kurs, celkem 8 tříd, které jsou všechny umístěny ve školní budově.

Výsledek zápisu. Ve škol. roce 1945/6 bylo zapsáno na měšťanské škole celkem 311 žáků a žákyň. Do I.A 25, do I.B 32, do II. 48, do III.A 35, do III.B 44, do IV.A 43, do IV.B 32 a do jednoročního učebního kursu 52 žáků.

Přidělení tříd. Třídními učiteli byli ustanoveni: V I.A Johanka Jupová, v I.B Květoslava Karbanová, v II. Jaroslav Krátký, v III.A Josef Kostka, v III.B Růžena Kožušníková, ve IV.A Vladimír Kovář, ve IV.B Václav Jupa a jednoročním učebním kursu Františka Cílková. Bez třídnictví byla Anežka Zpěváčková.

²⁰ Měšťanská škola byla založena v roce 1920

Pojištění žactva. Všechno žactvo zdejší školy jest pojištěno proti úrazu u Pražské městské pojišťovny.

Dorost Č. Č. kříže. Dorost Č. Č. kříže má na měšť. škole 296 členů. Všechny třídy jsou třídami členskými a dostávají zdarma po 9 výtiscích časop. „Zdravý svět“. Vedoucí dorostu je odb. učitelka Růžena Kožušníková.

Ruštině vyučují: v I.A Marie Pěkná, v I.B Františka Cílková, v II. tř. Josef Mansfeld, v III.AB Květoslava Karbanová, ve IV.AB Josef Kostka, v jednor. učebním kursu Vladimír Kovář.

Náboženství řím. katol. farář P. Hájek, československému laická učitelka Eva Jarošová a československému evangelickému Eva Chmelařová.

Dar škole. Zaměstnanci státního velkostatku v Hostivici darovali škole Kčs 3 550,- jako výtěžek z dožínkové slavnosti. Dárcům zaslán děkovný přípis a peníze byly uloženy dne 4.X.1945 na vkladní knížku škol. fondu č. 14 030.

Oslava 100. výr. nar. Jos. Václ. Sládka. 100. výročí narozenin básníka Josefa Václava Sládka 27. října 1945 bylo důstojně vzpomenuáno. V týdnu tohoto jubilea bylo promluveno na škole o básníkově osobnosti a jeho díle. V hod. jaz. vyuč. byly předneseny ukázky jeho tvorby a bylo poukázáno na hlavní znaky jeho literárního odkazu a jeho osobnosti, jako hloubku citu, světový rozhled, ryzí češství, lásku k lidu, hrdé vlastenectví a soc. citění.

Oslava 28. října. 28. říjen byl v prvním roce osvobození oslaven důstojně. Ředitel školy promluvil do škol. rozhlasu na téma „28. říjen v osvobozené republice“. Program vyplněn byl recitacemi žactva a dětským sborem. Zdařilá oslava zakončena byla státní hymnou čsl. V 10 hodin poslouchaly děti školský rozhlas.

Anežka Zpěváčková, zdrav. dovolená. Od 1.XI.1945 do 31. ledna 1946 měla zdravotní dovolenou odb. učitelka Anežka Zpěváčková.

28. výročí ruské revoluce. Dne 7. listopadu 1945 bylo na škole vzpomenuáno 28. výročí ruské revoluce. Společnou oslavu v sokolovně zahájil ředitel školy a o významu ruské říjnové revoluce promluvil odb. učitel Vladimír Kovář. V proslovu pojednal o stavu ruského národa za carismu, o první světové válce a pádu carismu, o březnové revoluci, o vítězství proletářské revoluce a úspěchu její budovatelské práce, o významu 7. listopadu pro vítězství nad Německem a pro družbu slovanských národů. Po proslovu následovaly recitace a zpěvná čísla žactva. Zdařilá oslava byla zakončena československou a ruskou hymnou.

17. listopad 1939. Dne 17. listopadu 1945 promluvil ředitel školy do škol. rozhlasu o 7. výročí studentské tragédie dne 17. listopadu 1939. Vzpomněl popravy 9 studentů v Ruzyni a deportace 1 500 studentů do koncentračního tábora v Sachsenhausenu na nucené práce. V proslovu vyzdvihl vlastenectví, hrdinství a nebojácnost studentstva v době persekuce, která měla veliký význam pro naši osvobozovací akci za hranicemi.

Johanka Jupová, onemocnění. Dnem 1. ledna 1946 onemocněla Johanka Jupová-Jelínková, učitelka.

Miloš Šrámek, def. uč. podle § 4. Dnem 1. ledna 1946 ustanoven byl na měšť. šk. def. učitel § 4 Miloš Šrámek, který působil na zdejší škole již ve škol. roce 1938/39. Přeložen byl na měšť. školu ze školy obecné v Hostivici, kde od začátku škol. roku 1945/46 působil jako zást. říd. učitel.

68. výr. nar. min. š. a o. Zdeňka Nejedlého. Dne 11. února 1946 připadlo 68. výročí narozenin min. školství a osvěty Zd. Nejedlého. Žactvo bylo poučeno o jeho neúnavné a záslužné práci o naše osvobození a jeho snaze o rozkvět školství v naší republice.

Svatopluk Čech, 100. výročí narozenin. 100. výročí narozenin pěvce „Písně otroka“ Svatopluka Čecha oslaveno bylo na škole dne 21. února 1946.

28. výročí založení Rudé armády. Dne 22. února 1946 připadlo výročí založení Rudé armády, jehož bylo na škole důstojně vzpomenu.

Vzpomínková oslava nar. T. G. Masaryka. Dne 6. března 1946 byla uspořádána v první vyučovací hodině vzpomínková oslava 96. narozenin presidenta Osvoboditele T. G. Masaryka. Ředitel školy pronesl do školního rozhlasu proslov na téma: „President Masaryk a dnešek“. Žákyně přednesly příležitostné básně a dětský sbor zazpíval oblíbené písně p. presidenta „Teče voda, teče“ a „Ach synku, synku“. Zdařilá oslava byla zakončena státní hymnou.

354. výročí narozenin J. A. Komenského. Dne 28. března 1946 bylo vzpomenu v první hodině vyučovací 354. výročí narozenin učitele národů J. A. Komenského. V proslovu zdůrazněn byl hlavně jeho národní a vychovatelský význam a připomenuto, že teprve dnes uskutečňují se mnohé jeho myšlenky v oboru výchovy a vyučování.

První výročí úmrtí presidenta USA F. D. Roosevelta. První výročí úmrtí velikého presidenta USA F. D. Roosevelta, upřímného přítele našeho národa, připadlo na den 12. dubna 1946. V pietní školní vzpomínce vyzdvížena byla jeho veliká zásluha o osvobození našeho národa. Svoji lásku k našemu národu vyjádřil v telegramu, zaslaném presidentu dr. Ed. Benešovi po Mnichovu, slovy: „Cítím hlubokou sympatii s československým národem v neblahých okolnostech, v nichž se dočasně ocitl.“ Jsou to veliká a potěšující slova jednoho z nejušlechtlejších přátel našeho národa, za která mu budeme stále vděční.

Květ. Karbanová, výp. uč., přel. do pohraničí. Květoslava Karbanová, výp. učitelka zdejší školy, byla rozhodnutím zemské školní rady v Praze ze dne 15. dubna 1946 č. II/3-317/1007 ai 1946 přidělena na pohraniční okres Loket n. Ohří s ustanovením na měšť. školu smíš. v Chodově dnem 1. května 1946.

Joh. Jupová-Jelínková nast. služby po nemoci. Johanka Jupová-Jelínková, učitelská čekatelka, nastoupila dne 1. května 1946 opět školní službu po 4 měsíční nepřítomnosti ve službě pro nemoc.

První výročí našeho osvobození. První výročí našeho osvobození v druhé světové válce bylo oslaveno školní besídkou dne 4. května 1946. Proslov měl ředitel školy Jos. Mansfeld, v němž ocenil práci všech našich zahraničních i domácích bojovníků, kteří se zasloužili o naše osvobození, velkých zásluh našich spojenců a jejich armád o novou svobodu Československa, zvláště pak zdůraznil naši vděčnost Sovětskému svazu a jeho Rudé armádě za očistu naší republiky od fašistických nepřátel a za její rychlou pomoc, která zachránila naše hlavní město Prahu před zkázou. Po proslovu předneseny byly příležitostné básně a dětský sbor zazpíval vhodné písně. Zdařilá besídka byla zakončena hymnami československou a sovětskou.

Po oslavě položilo žactvo kytice na hroby padlých hrdinů ve zdejší obci za svobodu a k pomníku padlých v první světové válce.

27. výročí úmrtí Dr. M. R. Štefánika. U příležitosti oslavy prvního výročí osvobození vzpomněl ředitel školy 27. výročí tragické smrti generála Dr. M. R. Štefánika, prvního ministra vojenství naší republiky, který se zřítíl se svým letadlem na Slovensku u Vajnor, když se vracel ze zahajovacích prací na konferenci ve Versailles dne 4. května 1919.

Dr. Eduard Beneš opět prezidentem. Dne 19. června 1946 byl opětně a manifestační jednotou hlasů, myslí i srdcí všeho československého lidu zvolen prezidentem republiky dr. Eduard Beneš. Tuto volbu jsme přirovnali jen k slavnému dne 14. listopadu 1918, kdy byl T. G. Masaryk – prezident Osvoboditel – v první schůzi Národním shromážděním prohlášen za prvního presidenta Československé republiky. Nebylo takové volby v československých dějinách, volby tak samozřejmé a naplněné takovou vnitřní a duchovní jednotou všech. Nebylo dosud volby, při níž by prezident republiky na sebe soustředil hlasy všech poslanců bez jediné výjimky a výhrady.

Nad klenbou síně českých králů odehrál se v dlouhých dějinách sotva kdy akt tak slavnostní, provázený nadšením všech zástupců lidu a lidu samotného.

Burácivý a nekonečný potlesk zachvívající klenutím Vladislavské síně, kdykoliv bylo vysloveno jméno dr. Eduarda Beneše, který předčil i tu slavnou bouři nadšení ve staré sněmovně 14. listopadu 1918, byl tu jen pravdivým a věrným výrazem citů obou národů Čechů a Slováků.

Nebyl to pod klenbou Vladislavské síně jen plebiscit lásky. Bylo to státnické rozhodnutí. Neboť vědomí, že bylo rozhodnuto opět na řadu let o štěstí národa a státu, prochvělo všechny, kdo ve Vladislavské síni odevzdali svůj hlas pro dr. Eduarda Beneše.

Učitelský sbor měšť. školy zaslal k tomuto tak výsostně důležitému aktu pro národ a stát tento projev:

Pane presidente,

učitelský sbor měšťanské školy v Hostivici v hlubokém dojetí a radostném pohnutí nad opětovným Vaším zvolením prezidentem našeho státu ze srdcí Vám blahopřeje a přeje Vám mnoho zdraví a sil pro vedení naší republiky.

Jsme šťastným národem, že Vás máme!

Josef Mansfeld, Růž. Kožušníková, Václav Jupa, M. Šrámek,
Anežka Zpěváčková, M. Pěkná, Joh. Jupová

Oslava 62. nar. presidenta republ. Dr. Ed. Beneše. 62. výročí narozenin presidenta republiky dr. Ed. Beneše bylo na škole oslaveno akademií, uspořádanou pro všechno žactvo v sokolovně. O osvoboditelském a budovatelském díle presidenta republiky dr. Ed. Beneše promluvil ředitel školy. Po přednášce následovaly zpěvy a recitace a tělocvičná čísla žactva. Důstojná oslava zakončena byla zapěním státní hymny.

Po akademii vrátilo se žactvo do svých tříd, kde vyslechlo slavnostní relaci pražského rozhlasu.

Dobročinné dary školy. Na akci „Pomoc Slovensku“ vybráno bylo od žactva 6 000 Kčs, na akci „Slezsko vpřed“ 2 780 Kčs a na Lužické Srby 578 Kčs. Celkem vybráno 9 358 Kčs. Všechny sbírky byly odeslány svému účelu.

Frant. Pěkný, z. řed. – přeložení na trvalý odpočinek. František Pěkný, zat. ředitel měšť. školy byl přeložen dekretem zemské školní rady v Praze ze dne 4. června 1946, čís. II/6-1180 z r. 1946 na trvalý odpočinek dnem 30. června 1946.

Při jeho odchodu z činné služby byl mu vysloven okr. škol. výborem dík za svědomitou práci ve škole s přáním zdraví a spokojenosti v jeho létech odpočinku.

Inspekce. Dne 29. ledna 1946 vykonal pan okr. šk. inspektor František Musil na zdejší škole inspekci.

Konec školního roku. Školní rok 1945/46 byl ukončen v sobotu dne 22. června 1946.

Josef Mansfeld,
ředitel.

Školní rok 1946–7.

Zahájení škol. roku. Škol. rok 1946–7 byl zahájen v pondělí dne 2. září 1946. V zahajovací poradě přivítal řed. školy nové členy učit. sboru učitele Antonína Trojana, Stanislava Drvotu, Jaroslava Veselého, Frant. Rašpličku a učitelku jaz. Jitku Jankovcovou.

Vzpomněl odb. uč. Vladimíra Kováře, který byl přeložen do Ústí n. Labem-Střekova, výp. uč. Josefa Kostky, který byl ustanoven na ob. škole v Horní Poustevně v okr. šluknovském, a výp. uč. Květoslavy Karbanové, která byla přeložena do Chodova v okr. loketském.

Ant. Trojan, def. uč. § 4. Antonín Trojan, def. učitel podle § 4, narodil se 21.3.1917 v Libušíně. V létech 1923/24–1927/8 navštěvoval obecnou školu v Kročehlavech. Čtyři roky potom studoval na reálce v Kladně a odtud ze IV. třídy byl přijat na stát. českosl. koedukační ústav učitelský v Kladně, kde 18.VI.1936 maturoval.

Zkoušku učit. způsobilosti vykonal v listopadu 1938 (antidatované vysvědčení).

Od 1. září 1936 působil na obecných příp. měšťanských školách v Kročehladech, Hořelici, Doubí u Karl. Varů, Kvílicích u Slaného, Chrástanech a od 1. září 1947 v Hostivici na měšť. škole. V Doubí u Karl. Varů a v blízkých odsud Chrástanech působil jako zast. řídicí učitel.

Stan. Drvota, def. uč. § 4. Stanislav Drvota narodil se dne 29.IV.1911 v Libušíně, kde chodil do obecné školy. Čtyři třídy reálky vychodil v Kladně. Veřejnou dvouletou obchodní školu absolvoval v Slaném. V r. 1934 začal studovat na státním koed. učit. ústavě v Kladně, kde maturoval v r. 1938. Zkoušku učit. způsobilosti pro obecné školy vykonal dne 2. dubna 1943. Antidatováním vysvědčení bylo toto datum posunuto na listopad 1940.

Působil na školách v okresu kladenském, později v Kladně. Od 1. září 1946 byl ustanoven na měšť. škole v Hostivici.

Jaroslav Veselý, def. uč. § 4. Jaroslav Veselý narodil se 5. května 1917 v Humnech, pol. okres Slaný. Obecnou školu navštěvoval v Pcherách v létech 1923/24–1927/28, měšť. školu a jednor. kurs v Kladně v letech 1928/29–1932/33. Učitelský ústav studoval v Kladně v letech 1933/34–1936/37, kde 19. června 1937 složil zkoušku učit. dospělosti. Zkoušku učit. způsobilosti vykonal dne 24. dubna 1940 v Kladně.

Po maturitě hospitoval od 1.9.1937 do 31.X.1937 na II. obecné škole chlapecké v Kladně u sv. Floriána. Od 1.XI.1937 až do 30.4.1940 působil jako učit. praktikant ve škol. okrese sušickém v těchto obcích: Nezamyslice, Zbynice, Svojšice, Čepice.

Dne 1.V.1940 byl mu zemskou školní radou v Praze povolen přestup na okres kladenský, kde nastoupil téhož dne na měšť. školu chlapeckou v Kročehlavech a působil tam do 3.IV.1943. Od 1.V.1943 byl ustanoven na obecnou školu v Dřetovicích a dne 19.IX.1943 na obecnou školu ve Velkém Přítočně, kde 1.XI.1943 byl jmenován učit. čekatelem a od téhož dne def. učitelem podle §4. Dne 20.IX.1944 byl totálně nasazen a vrátil se zpět na školu dne 1.IV.1945. Od 1.V.1945 byl jmenován zast. říd. učitelem ve Velkém Přítočně a dnem 1.IX. 1945 zat. říd. učitelem v Doksích. Dne 1.X.1945 nastoupil pres. voj. službu (5ti měs. výcvik) v Mostě. Po návratu z vojny byl ustanoven na III. měšť. školu chlapeckou v Kladně, kde působil do 31.VIII.1946.

Od 1.IX.1946 byl přikázán na měšťanskou školu smíšenou v Hostivici.

Frant. Rašplička, def. uč. podle § 4. František Rašplička, def. učitel podle §-u 4 uč. z., narodil se dne 20.II.1919 v Kladně. Obecnou a měšťanskou školu vychodil v Kladně. Po absolvování měšť. školy byl přijat do stát. koedukačního učit. ústavu v Kladně, na kterém ukončil studium zkouškou učitelské dospělosti dne 2. června 1938. Zkoušku učit. způsobilosti pro školy obecné vykonal v Praze dne 3. listopadu 1944 s právní platností od listopadu 1940 (antidatované vysvědčení).

Ve škol. roce 1938/39 hospitoval na obecné škole v Rozdělově. V měsíci dubnu 1940 byl jmenován učitelským praktikantem při měšť. škole dívčí v Kladně. Tam setrval do konce škol. roku a pak byl přikázán jako praktikant na obecnou školu v Železné, kde působil do konce škol. roku 1944/45, ve kterém byl jmenován výpomocným učitelem. Ve šk. roce 1945/46 působil jako učit. čekatel na II. měšť. škole chlapecké v Kladně a dnem 1. září 1946 byl přikázán na zdejší měšťanskou školu.

Definitivním učitelem podle § 4 učit. z. byl jmenován renominačním dekretem s právní účinností dnem 1. září 1941.

Jitka Jankovcová, výp. učitelka. Jitka Jankovcová, výp. učitelka, narodila se dne 24.V.1923 v Kladně. Ve šk. r. 1929/30–1933/34 navštěvovala obecnou školu v Kladně a ve šk. r. 1934/35 byla přijata do reálného gymnasia v Kladně. Ve šk. r. 1941/42 vystoupila z oktávy a nastoupila úřednické místo u okresního úřadu v Kladně, aby se vyhnula totálnímu nasazení. V červnu téhož šk. r. složila jako privatistka maturitu na gymnasiu v Kladně. V květnu 1946 začala vyučovati ruštině na I. měšť. škole dívčí v Kladně a dne 1. září 1946 byla ustanovena na zdejší měšťanské škole jako učitelka ruštiny.

Počet tříd a jejich umístění. Měšťanská škola má 7 tříd měšťanské školy a 2 jednorochní učební kursy, celkem 9 tříd, z nichž tři jsou zatímni po zákonu nutné při třetí, čtvrté třídě a JUK. Všechny třídy jsou umístěny v budově školní.

Výsledek zápisu. Do měšťanské školy bylo zapsáno celkem 328 dítek. Do I.A 37, do I.B 35, do II. tř. 44, do III.A 29, do III.B 26, do IV.A 29, do IV.B 31, do jednorochních učeb. kursů A 30 a do B 21 žáků a žákyň.

Přidělení tříd. Třídními učiteli byli ustanoveni: v I.A Jaroslav Veselý, v I.B Františka Cílková, ve II. tř. Miloš Šrámek, v III.A Jaroslav Krátký, v III.B František Rašplička, ve IV.A Stanislav Drvota, ve IV.B Růžena Kožušníková, v jednoroch. učebním kursu A Antonín Trojan a v B Václav Jupa.

Bez třídnictví byla odb. uč. Anežka Zpěváčková a výpom. učit. Jitka Jankovcová.

Pojištění žactva. Všechno žactvo jest pojištěno proti úrazu u Pražské městské životní pojišťovny v Praze.

Dorost Č. Č. k. Dorost Čs. Č. k. má 280 členů. Všechny třídy jsou třídami členskými a dostávají zdarma po 1 výtisku časopisu „Zdravý svět“, celkem 9 výtisků. Vedoucí je odb. uč. R. Kožušníková.

Náboženství římskokatol. vyučuje P. Václ. Hájek, farář v Hostivici, českoslov. laická učitelka Eva Jarošová a českoslov. evang. Eva Chmelařová.

Jazyku ruskému vyučuje v I.AB, v II., v III.A, ve IV.AB a v JUK AB učitelka Jitka Jankovcová a ve III.B ředitel Josef Mansfeld.

Oslava 28. října. 28. října byla společná oslava 28. výročí naší samostatnosti v sokolovně. Dětský pěvecký sbor pod vedením uč. Šrámka zazpíval písně „Čechy krásné“ a „Rodné hroudy“. Ředitel školy měl přednášku na thema: „Myšlenky k 28. říjnu“. Důstojná oslava byla zakončena spol. zapěním státní hymny.

29. výročí ruské revoluce. Dne 7. listopadu oslaveno bylo na škole 29. výročí ruské revoluce.

Poselství pres. rep. k výročí B. Hory. Dne 8. listopadu 1946 přečteno a náležitě objasněno žactvu poselství presidenta republiky k výročí Bílé Hory 1946.

97. výr. nar. T. G. Masaryka. Dne 7. března 1947 bylo na škole vzpomenuo 97. výročí narozenin presidenta Osvoboditele T. G. Masaryka. Dětský sbor za vedení učitele M. Šrámka zazpíval oblíbené písně presidenta Masaryka „Ach synku, synku“ a „Teče voda, teče“. Do školního rozhlasu promluvil ředitel školy na thema: „Myšlenkový svět T. G. Masaryka“. Ku konci proslovu vzpomněl ředitel školy tragické smrti vnuků Masarykových Herberta a Leonarda Revilliodových, jimž obec pražská postaví pomník v seminářské zahradě v Praze. Apelováno bylo na D. Čs. Č. k., aby též na tento pomník přispěl. Vzpomínka byla ukončena zapěním státní hymny.

Po skončení pietní vzpomínky vyslechlo žactvo rozhlasový projev p. ministra školství a osvěty Jar. Stránského, pí presidentové H. Benešové a rozhlasovou hru „Z mládí pana presidenta Masaryka“.

355. výr. narozenin J. A. Komenského. V týdnu J. A. Komenského bylo dne 28. března 1947 vzpomenuo učiteli českého jazyka ve všech třídách 355. výročí narozenin učitele národů a zdůrazněn hlavně jeho národní a vychovatelský význam.

Štefánikův týden československého bratrství byl na škole důstojně oslaven v sobotu dne 3. května 1947 v první hodině vyučovací. Ředitel promluvil do školního rozhlasu na thema: „Život s dílo M. R. Štefánika“. Dětský sbor zazpíval několik slovenských písní. Oslava byla zakončena státní hymnou.

Druhé výročí našeho osvobození. V neděli dne 4. května 1947 zúčastnilo se žactvo veřejné oslavy, pořádané M. O. R.²¹ u pomníku padlých za doprovodu učitelů. Dvě žákyně přednesly báseň „Mrtvým barikádníkům“.

Vítězného ukončení druhé světové války bylo vzpomenuo na škole v pátek dne 9. května 1947 školní oslavou. Žakovský sbor, [vedený] p. učit. Milošem Šrámkem zazpíval písně „Když jsem já šel tou Putimskou branou“ a „Čechy krásné“. Sborovou recitaci básně M. Peroutkové „Tři doby země české“, nacvičenou pí odb. učit. Františkou Cílkovou, přednesly žákyně I.B., Horovu báseň „Dni světlý“ recitovala žákyně IV.B Květa Saidlová. Nacvičila ji pí odb. uč. Anežka Zpěváčková. O významu dne promluvil do školního rozhlasu p. odb. učitel Jar. Krátký. Důstojná oslava byla zakončena státní hymnou.

Po ukončení školní oslavy vyslechlo žactvo relaci vysílanou pražským rozhlasem.

²¹ Místní osvětová rada

Oslava 63. nar. presidenta republ. 63. výročí narozenin presidenta republiky dr. Eduarda Beneše bylo oslaveno školní besídkou dne 28. května 1947. Žáci recitovali příležitostné básně a dětský sbor zazpíval vhodné písně. O životě a díle presidenta dr. Eduarda Beneše promluvil do školního rozhlasu p. odb. učitel Václav Jupa. Důstojná oslava byla zakončena státní hymnou. Po oslavě zúčastnili se všichni žáci promítání barevného filmu „Cesta domů“.

Inspekce na škole. Pan okr. školní inspektor František Musil vykonal dne 23. června 1947 inspekci na škole.

Konec škol. r. 1946/7. Školní rok 1946/7 byl zakončen v sobotu dne 28. června 1947.

Josef Mansfeld,
ředitel.